

Wojewódzki Fundusz Ochrony
Środowiska i Gospodarki Wodnej
w Toruniu

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
ZA 2006 ROK

Toruń, styczeń 2007 rok

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE.....	5
II.	DZIAŁALNOŚĆ ORGANÓW STATUTOWYCH WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W TORUNIU.....	7
1.	RADA NADZORCZA	7
2.	ZARZĄD	8
III.	REALIZACJA PLANU FINANSOWEGO.....	11
1.	WPLYWY	11
2.	WYDATKI	13
3.	WYNIK FINANSOWY	14
4.	BILANS	16
IV.	POMOC FINANSOWA WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU NA ZADANIA PROEKOLOGICZNE	18
1.	REALIZACJA POMOCY FINANSOWEJ W FORMIE POŻYCZEK I DOTACJI	18
2.	UMORZENIA.....	23
3.	REALIZACJA POMOCY FINANSOWEJ W FORMIE DOPLAT DO OPROCENTOWANIA KREDYTÓW PREFERENCYJNYCH UDZIELANYCH PRZEZ BOŚ S.A.....	24
V.	EFEKTY EKOLOGICZNE UZYSKANE Z PRZEDSIĘWZIĘĆ DOFINANSOWANYCH PRZEZ WOJEWÓDZKI FUNDUSZ W 2006 ROKU	26
1.	OCHRONA WÓD I GOSPODARKA WODNA.....	26
2.	OCHRONA POWIETRZA	36
3.	OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI	40
4.	OCHRONA PRZYRODY	42
5.	MONITORING STANU ŚRODOWISKA	44
6.	EDUKACJA EKOLOGICZNA.....	45
7.	POWAŻNE AWARIE	47
8.	POZOSTAŁE.....	48
VI.	KONTROLA WYKORZYSTANIA POŻYCZEK I DOTACJI PRZYZNANYCH ZE ŚRODKÓW WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU	49
VII.	INFORMACJA DOTYCZĄCA DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z WYKORZYSTANIEM ŚRODKÓW POCHODZĄCYCH Z UNII EUROPEJSKIEJ	54
VIII.	PODSUMOWANIE.....	59

ZAŁĄCZNIKI

- Załącznik nr 1:** Wykaz umów dotacji i pożyczek zawartych w 2006 roku
- Załącznik nr 2:** Wykaz jednostek samorządowych, które w 2006 roku korzystały ze środków Wojewódzkiego Funduszu
- Załącznik nr 3:** Wykaz pożyczek umorzonych w 2006 roku
- Załącznik nr 4:** Opinia biegłego rewidenta
- Załącznik nr 5:** Bilans na dzień 31 grudnia 2006r.
- Załącznik nr 6:** Rachunek zysków i strat za rok 2006
- Załącznik nr 7:** Rachunek przepływów pieniężnych za rok 2006
- Załącznik nr 8:** Zestawienie zmian w funduszu za 2006 rok
- Załącznik nr 9:** Zestawienie zobowiązań z tytułu zawartych umów na dzień 31.12.2006 rok

I. WPROWADZENIE

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu, wypełniając zapisy ustawy *Prawo ochrony środowiska*, w roku 2006 aktywnie wspierał liczne przedsięwzięcia proekologiczne na terenie całego województwa kujawsko – pomorskiego w celu realizacji zasady zrównoważonego rozwoju.

Główną formę dofinansowania zadań proekologicznych w roku 2006 stanowiło finansowanie zwrotne w formie pożyczek. Ich udział w ogólnej kwocie pomocy wyniósł 88,9 %. Pomoc Wojewódzkiego Funduszu na finansowanie ochrony środowiska w roku 2006 wyniosła 125 434 tys. zł i obejmowała: wypłaty z umów dotacji i pożyczek zawartych w 2006 roku oraz w latach poprzednich i dopłaty do oprocentowania kredytów preferencyjnych. Wojewódzki Fundusz udzielił także pomocy w formie umorzeń częściowych pożyczek. Jej łączna wartość wyniosła 12 852 tys. zł.

W roku 2006, podobnie jak w latach ubiegłych, dzięki środkom z Wojewódzkiego Funduszu tworzono coraz skuteczniejsze warunki ochrony czystości wód, powietrza i powierzchni ziemi. Znaczące środki pieniężne przeznaczono również na gospodarkę wodną, ochronę przyrody, monitoring regionalny, edukację ekologiczną, przeciwdziałanie i likwidację skutków poważnych awarii. W ramach działalności Wojewódzkiego Funduszu nadal priorytetowo traktowano przedsięwzięcia z dziedziny ochrony wód i gospodarki wodnej. W 2006 roku dofinansowanie przedsięwzięć w tym zakresie stanowiło 59,2 % ogólnej wartości zawartych umów pożyczek i dotacji. Na przedsięwzięcia z zakresu poprawy stanu czystości powietrza skierowano 26,2 % ogólnej wartości zawartych umów, a na ochronę powierzchni ziemi - 7,1 %. Zrealizowana przez Fundusz pomoc finansowa stanowiła istotne wsparcie, zwłaszcza dla jednostek samorządu terytorialnego. W roku 2006, w ramach zawartych umów pożyczek i dotacji, jednostki samorządu terytorialnego otrzymały 72,6 % ogólnej wartości udzielonej pomocy i dofinansowały z nich przede wszystkim przedsięwzięcia z zakresu ochrony wód i gospodarki wodnej.

Dzięki środkom Wojewódzkiego Funduszu na terenie województwa kujawsko - pomorskiego wykonano kilkaset przedsięwzięć proekologicznych i osiągnięto znaczące efekty rzeczowe i ekologiczne, przeprowadzono wiele imprez i konkursów, ukazały się publikacje, zostały przybliżone cele dla wywiązania się ze zobowiązań wobec Unii Europejskiej.

II. DZIAŁALNOŚĆ ORGANÓW STATUTOWYCH WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA i GOSPODARKI WODNEJ w TORUNIU

1. Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu w 2006 roku działała w następującym składzie osobowym:

- Pan Jacek Jaśkiewicz - Przewodniczący Rady Nadzorczej wyznaczony przez Ministra Środowiska,
- Pan Andrzej Baranowski - Dyrektor Wydziału Środowiska i Rolnictwa Kujawsko - Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy,
- Pan Jerzy Gaca - Zastępca Przewodniczącego Wojewódzkiej Rady Ochrony Przyrody,
- Pan Leszek Rutkowski - przedstawiciel samorządu gospodarczego wybrany przez sejmik województwa spośród kandydatów zgłoszonych przez samorządy gospodarcze,
- Pan Mirosław Purzycki - przedstawiciel organizacji ekologicznej, zgłoszony przez organizacje ekologiczne działające i posiadające struktury organizacyjne na terenie województwa kujawsko - pomorskiego,
- Pan Edward Reszkowski - Dyrektor Departamentu Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko - Pomorskiego w Toruniu,
- Pan Stefan Borkowicz - Przewodniczący Komisji Ochrony Środowiska, Gospodarki Wodnej i Poszanowania Energii Sejmiku Województwa Kujawsko - Pomorskiego.

Funkcję wiceprzewodniczącego sprawował Pan Andrzej Baranowski, natomiast sekretarza - Pan Edward Reszkowski.

Rada Nadzorcza Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu w roku 2006 odbyła 10 posiedzeń.

W 2006 roku Rada Nadzorcza podjęła 301 uchwał, dotyczących między innymi:

- umorzeń pożyczek,

- zatwierdzenia decyzji Zarządu o udzieleniu pomocy finansowej w formie pożyczek,
- zatwierdzenia decyzji Zarządu o udzieleniu pomocy finansowej w formie dotacji,
- wprowadzenia zadań do dofinansowania na 2007 rok ,
- korekty *Listy zadań do dofinansowania na 2006 rok przez Wojewódzki Fundusz,*
- przedłożenia Zarządowi Województwa Kujawsko - Pomorskiego *Sprawozdania z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu za rok 2005,*
- zatwierdzenia *Listy przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu na 2007 rok,*
- zatwierdzenia rocznego *Sprawozdania z działalności* oraz rocznego *Sprawozdania finansowego WFOŚiGW w Toruniu,*
- uchwalenia zmian w *Zasadach udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania dotacji,*
- uchwalenia *Planu działalności na rok 2007,*
- korekty *Planu działalności na rok 2006,*
- zatwierdzenia zmian w *Regulaminie Organizacyjnym,*
- zatwierdzenia *Regulaminu Rady Nadzorczej,*
- przeznaczenia środków na dofinansowanie dopłat do oprocentowania na linie kredytowe realizowane przez Bank Ochrony Środowiska S.A.,
- wyboru podmiotu do badania sprawozdania finansowego za 2006 rok.

2. Zarząd

Zarząd Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu w 2006 roku pracował w składzie:

Pan Roman Pawłowski	Prezes Zarządu,
Pan Wojciech Kuliński	Zastępca Prezesa Zarządu,
Pan Krzysztof Jakubowski	Zastępca Prezesa Zarządu,

Pan Dariusz Łyjak

Zastępca Prezesa Zarządu do 31.05.2006r.

Pan Stanisław Pawlak

Zastępca Prezesa Zarządu od 01.10.2006r

- do 23.11.2006 r.

W okresie sprawozdawczym Zarząd odbył 59 posiedzeń i podjął 1 316 decyzji w formie uchwał, w tym m.in. uchwały:

- zatwierdzające dofinansowania w formie dotacji i pożyczek,
- dotyczące udzielenia dofinansowania w formie dotacji i pożyczek,
- dotyczące zatwierdzenia zmian w zawartych umowach dotacji (dotyczyły m.in. zmian harmonogramu finansowo – rzeczowego, terminów przekazywania transz i terminów realizacji zadania),
- dotyczące zatwierdzenia zmian w zawartych umowach pożyczek (dotyczyły m.in. zmian harmonogramu finansowo - rzeczowego, terminów przekazywania transz, terminów spłaty rat kapitałowych, terminów realizacji zadania i prawnych form zabezpieczenia pożyczek),
- uchwały dotyczące promes:
  - o przedłużeniu ważności promes udzielenia dotacji i pożyczek,
  - o zmianie warunków promes udzielenia dotacji i pożyczek,
- uchwały związane z umową zawartą z Oddziałami Banku Ochrony Środowiska.
- uchwały dotyczące *Listy zadań do dofinansowania na rok 2006*,
- uchwały w sprawie wprowadzenia na *Listę zadań do dofinansowania na rok 2006*,
- uchwały w sprawie korekty *Listy zadań do dofinansowania na rok 2006*,
- uchwały dotyczące wzorów obowiązujących w Wojewódzkim Funduszu druków:
  - o zmiany we wzorze druku umowy pożyczki,
  - o zatwierdzenie druku oświadczenia o udziale środków własnych,
  - o zatwierdzenie druków wniosków o udzielenie pomocy finansowej,
  - o zatwierdzenie druku wniosku o umorzenie pożyczki,

- zatwierdzenie druku wniosku o uruchomienie środków finansowych na rok 2007,
- zatwierdzenie druków wniosków na rok 2007,
- zatwierdzenie regulaminu kontroli i druku protokołu z kontroli zadań.

Poza tym w roku 2006 Zarząd Wojewódzkiego Funduszu podjął uchwały dotyczące:

- *Planu finansowego na rok 2006,*
- korekty *Planu działalności na rok 2006,*
- *zmian Regulaminu Organizacyjnego,*
- zatwierdzenia „Kryteriów oceny kosztów jednostkowych uzyskania efektu ekologicznego w 2006 roku w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu”,
- wyrażenia zgody na wycofanie z użytkowania technicznie zużytego i zamortyzowanego sprzętu komputerowego,
- przekazania wycofanego z użytkowania sprzętu komputerowego dla instytucji publicznych,
- *zmian w Zasadach udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania dotacji,*
- sporządzenia odpisu aktualizującego wartość należności z tytułu udzielonej pożyczki i wykreślenie z ewidencji zaktualizowanych udziałów,
- przesłania do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie projektu *Listy Przedsięwzięć Priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu na rok 2007* w celu jego zaopiniowania,
- wyboru podmiotu do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego za 2006r.,
- przesłania do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie „*Planu działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na rok 2007*” w celu jego zaopiniowania.

III. REALIZACJA PLANU FINANSOWEGO

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu w roku 2006 gospodarował środkami finansowymi zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2002 roku w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Dokumentacja ksiąg rachunkowych prowadzona była w oparciu o przepisy ustawy o rachunkowości. Zgodnie z ustawą o finansach publicznych prowadzony jest audyt wewnętrzny.

Podstawę realizacji pomocy finansowej w 2006 roku stanowił *Plan działalności na rok 2006*, który został zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Uchwałą nr 153/05 z dnia 30.09.2005 roku. Rada Nadzorcza uchwałami nr 38/06 z 11.05.2006 roku oraz nr 222/06 z 10.11.2006 roku dokonała zmian planu finansowego. Zmiany te były konsekwencją dokonania korekty głównie w pozycjach *Planu finansowania ochrony środowiska*. Urealniono stan funduszu na początek roku. Dokonano korekty wpływów statutowych z tytułu nadwyżek funduszy gminnych i wydatków statutowych: zmniejszono wypłaty dotacji, a zwiększono kwoty wypłaconych pożyczek.

1. Wpływy

Plan finansowy na 2006 rok zakładał, że środki dyspozycyjne wynosić będą 158 634 tys. zł, z tego:

- wpływy statutowe – 54 757 tys. zł, tj. 34,5 % ogółu środków,
- wpływy pozostałe – 51 013 tys. zł, tj. 32,2 % ogółu środków,
- środki pieniężne na początek roku – 52 864 tys. zł, tj. 33,3 % ogółu środków.

Środki dyspozycyjne w 2006 roku wynosiły 159 551 tys. zł i były wyższe od zaplanowanych o 917 tys. zł, tj. o 0,6 %. Składały się na nie wpływy statutowe w kwocie 58 496 tys. zł, stanowiące 36,7 % środków

dyspozycyjnych ogółem. Wpływy pozostałe stanowiły 30,2 %, a stan środków finansowych na początek roku 33,1 %.

Tab. 1

Struktura i wielkość wpływów Wojewódzkiego Funduszu w 2006 roku

Lp	Treść	2006 rok				
		Plan (w tys. zł)	Struktura (w %)	Wykonanie (w tys. zł)	Struktura (w %)	Wykonanie (w %) (5:3)
1	2	3	4	5	6	7
I	Ogółem (II+III+IV)	158 634	100,0	159 551	100,0	100,6
II	Środki pieniężne na początek roku	52 864	33,3	52 864	33,1	100,0
III	Wpływy statutowe ogółem:	54 757	34,5	58 496	36,7	106,8
1	wpływy z tytułu opłat	42 078	26,6	45 799	28,7	108,8
2	wpływy z tytułu kar	150	0,1	168	0,1	112,0
3	Wpływy z tytułu nadwyżek	12 529	7,9	12 529	7,9	100,0
IV	Wpływy pozostałe ogółem:	51 013	32,2	48 191	30,2	94,5
1	odsetki od pożyczek	6 700	4,2	6 468	4,1	96,5
2	odsetki à vista, od lokat	2 300	1,4	2 767	1,7	120,3
3	zwrot rat kapitałowych	42 000	26,5	38 117	23,9	90,8
4	inne	13	0,0	839	0,5	6 453,8

Główną pozycją wpływów statutowych były przychody z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska, które w 2006 roku wyniosły 45 799 tys. zł i były wyższe od planowanych o 8,8 %. Wpływy z tytułu nadwyżek gminnych i powiatowych funduszy ochrony środowiska stanowiły 21,4 % wpływów statutowych i wyniosły 12 529 tys. zł.

Na pozostałe wpływy składają się:

- przychody z tytułu odsetek od pożyczek 6 468 tys. zł, tj. 96,5% wielkości planowanej,
- przychody z oprocentowania lokat i rachunków bankowych 2 767 tys. zł, tj. 120,3 % wielkości planowanej,
- zwroty rat kapitałowych 38 117 tys. zł, tj. 90,8 % wielkości zaplanowanej.

Wyższe o 20,3 % wpływy z tytułu oprocentowania lokat i rachunków bankowych wynikają z utrzymania się przez cały rok, na poziomie wyższym niż założono w planie, średniego stanu wolnych środków pieniężnych.

Wpływy inne wyniosły 839 tys. zł i pochodziły prawie w całości z tytułu nadwyżek z gminnych funduszy ochrony środowiska należnych w latach ubiegłych.

Tab. 2

Wielkość i struktura miesięcznych wpływów statutowych z tytułu opłat i kar przekazywanych Funduszowi w roku 2006

Lp.	Treść	Wielkość wpływów (w tys. zł)			Struktura wpływów (w %)
		z tytułu kar	z tytułu opłat	Razem	
1	2	3	4	5	6
I	Wpływy z tytułu opłat i kar	168	45 799	45 967	100,0
1	styczeń	24	12 852	12 876	28,1
2	luty	1	1 890	1 891	4,1
3	marzec	22	1 943	1 965	4,2
4	kwiecień	5	6 105	6 110	13,3
5	maj	4	3 297	3 301	7,2
6	czerwiec	9	871	880	1,9
7	lipiec	5	1 689	1 694	3,7
8	sierpień	5	2 902	2 907	6,3
9	wrzesień	73	0	73	0,1
10	październik	1	11 720	11 721	25,6
11	listopad	5	0	5	0,0
12	grudzień	14	2 530	2 544	5,5

Poziom wpływów z tytułu opłat i kar w poszczególnych miesiącach był bardzo zróżnicowany i wahał się od 0,0 % wpływów ogółem w listopadzie do 28,1 % wpływów ogółem w styczniu. Poziom realizacji wpływów statutowych z tego tytułu nie zależy od działań Wojewódzkiego Funduszu. Instytucją odpowiedzialną za terminowość i wysokość wpłat z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska jest Urząd Marszałkowski, a z tytułu kar Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska.

2. Wydatki

Plan finansowy na 2006 rok zakładał wydatki Wojewódzkiego Funduszu na poziomie 135 365 tys. zł, w tym:

- pomoc finansowa ogółem - 130 520 tys. zł,
- wydatki związane z działalnością Funduszu - 4 845 tys. zł.

Tab. 3

Wielkość i struktura wydatków Wojewódzkiego Funduszu w 2006 roku

Lp.	Rodzaj wydatków	Plan (w tys. zł)	Struktura (w %)	Wykonanie (w tys. zł)	Struktura (w %)	Wykon. (w %) (5:3)
		3	4	5	6	7
I	Ogółem (II+III)	135 365	100,0	130 051	100,0	96,1
II	Pomoc finansowa ogółem:	130 520	96,4	125 454	96,5	96,1
1	udzielone dotacje	19 000	14,0	13 809	10,6	72,7
2	udzielone pożyczki	110 000	81,3	110 396	84,9	100,4
3	dopłaty do kredytów bankowych	1 500	1,1	1 229	0,9	81,9
4	Zwrot gminom utraconych dochodów z tyt. pod. d nieruch.	20	0,0	20	0,0	100,0
III	Wydatki związane z działalnością Funduszu	4 845	3,6	4 597	3,5	94,9
1	wydatki bieżące	4 795	3,6	4 550	3,5	94,9
2	wydatki inwestycyjne	50	0,0	47	0,0	94,0

Główną pozycją wydatków Wojewódzkiego Funduszu w 2006 roku była pomoc finansowa zrealizowana w formie pożyczek, dotacji i dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów bankowych. W strukturze stanowiła ona 96,5 % ogólnej kwoty wydatków. W kwocie pomocy finansowej w roku 2006 pożyczki stanowiły 88,0 %, dotacje - 11,0 %, a dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych - 1,0 %. Zrealizowana pomoc finansowa stanowiła 96,1 % planowanej. Wydatki związane z działalnością Biura Funduszu stanowiły 3,5 % wydatków ogółem, a ich wykonanie było o 5,1 % niższe od zaplanowanego.

3. Wynik finansowy

Plan finansowy na rok 2006 przewidywał wynik finansowy na poziomie 22 205 tys. zł. W związku z osiągnięciem przychodów wyższych niż planowane o 9 890 tys. zł i wydatków mniejszych o 8 912 tys. zł zysk na koniec roku wyniósł 41 007 tys. zł.

Tab. 4
Rachunek zysków i strat za 2006 rok

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (w tys. zł)	Struktura (w %)	Wykonanie (w tys. zł)	Struktura (w %)	Wykonanie (w %)
1	2	3	4	5	6	7
I	Przychody statutowe	54 757	100,0	58 496	100,0	106,8
1	wpływy z opłat	42 078	76,8	45 799	78,3	108,8
2	wpływy z kar	150	0,3	168	0,3	112,0
3	inne (nadw.fund. gminnych i pow.)	12 529	22,9	12 529	21,4	100,0
II	Wydatki statutowe	36 520	100,0	27 910	100,0	76,4
1	wypłaty dotacji	19 000	52,0	13 809	49,5	72,7
2	dopłaty do odsetek	1 500	4,1	1 229	4,4	81,9
3	umorzenia pożyczek	16 000	43,8	12 852	46,0	80,3
4	zwrot gminom utraconych dochodów	20	0,1	20	0,1	100,0
A	Wynik z działalności statutowej	18 237	X	30 586	X	167,71
III	Przychody operacyjne i finansowe	9 013	100,0	15 164	100,0	168,2
1	odsetki od udzielonych pożyczek	6 700	74,3	6 468	42,7	96,5
2	odsetki od lokat i rach. a' vista	2 300	25,5	2 767	18,2	120,3
3	otrzymane dywidendy	0	0,0	0	0,0	X
4	pozostałe przychody oper. i finansowe	13	0,2	5 929	39,1	45607,7
IV	Koszty działalności operacyjnej i finansowej	5 045	100,0	4 743	100,0	94,0
1	w tym: wynagrodzenia z narzutami	3 865	76,6	3 740	78,8	96,8
B	Wynik z działalności	3 968	X	10 421	X	262,6
V	Wynik finansowy (A+B)	22 205	X	41 007	X	184,7

Działalność statutowa w 2006 roku przyniosła wynik w wysokości 30 586 tys. zł. Uzyskano przychody operacyjne i finansowe w wysokości 15 164 tys. zł. Ich główne pozycje stanowiły: odsetki od udzielonych pożyczek - 42,7 % ogółu przychodów oraz przychód z tytułu należności od Gminy Nieszawka Wielka – 39,1 %. Istotną rolę w strukturze przychodów stanowią środki z oprocentowania rachunków à vista i lokat terminowych – 18,2 %.

Koszty działalności operacyjnej i finansowej Biura Funduszu wyniosły 4 743 tys. zł i były o 6,0 % niższe od planowanych. Udział kosztów Biura w ogólnej kwocie środków dyspozycyjnych zmniejszył się w stosunku do roku poprzedniego z 3,4 % do 2,9 %, natomiast w porównaniu do funduszy własnych zmalał z 2,5 % do 2,0 %.

4. Bilans

Bilans Wojewódzkiego Funduszu za 2006 rok został zbadany przez biegłego rewidenta i przyjęty bez zastrzeżeń.

Tab. 5
Bilans

Lp.	Treść	Stan na 31.12.2005 (w tys. zł)	Wskaźnik struktury (w %)	Stan na 31.12.2006 (w tys. zł)	Wskaźnik struktury (w %)	Dynamika (w %)
1	2	3	4	5	6	7
	AKTYWA OGÓLEM	189 877	100,0	230 796	100,0	121,5
I	Aktywa trwałe	95 908	50,5	149 756	64,9	156,1
1	Wartości niematerialne i prawne	66		31		47,0
2	Rzeczowe aktywa trwałe	258	0,1	173	0,1	67,1
3	Należności długoterminowe	94 355	49,7	148 333	64,3	157,2
4	Inwestycje długoterminowe	1 229	0,7	1 219	0,5	99,2
5	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	0	0,0	0	0,0	0,0
II	Aktywa obrotowe	93 969	49,5	81 040	35,1	86,2
1	Należności krótkoterminowe	41 099	21,7	53 606	23,2	66,1
2	Inwestycje krótkoterminowe	52 864	27,8	27 430	11,9	51,9
3	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	6	0,0	4	0,0	66,7
	PASYWA OGÓLEM	189 877	100,0	230 796	100,0	121,5
I	Fundusze własne	189 479	99,8	230 486	99,9	121,6
1	Fundusz statutowy	176 093	92,7	182 487	79,1	103,6
2	Fundusz z aktualizacji wyceny	3		3		100,0
3	Fundusz rezerwowy	6 989	3,7	6 989	3,0	100,0
4	Wynik finansowy	6 393	3,4	41 007	17,8	641,4
II	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	398	0,2	310	0,1	77,9
1	Zobowiązania krótkoterminowe	398	0,2	310	0,1	77,9
2	Rozliczenia międzyokresowe	0	0,0	0	0,0	0,0

Wartość majątku Funduszu na koniec 2006 roku wyniosła 230 796 tys. zł, z tego aktywa trwałe stanowiły 64,9 %, a aktywa obrotowe 35,1 %. Główną pozycję w pasywach stanowiły fundusze własne –

230 486 tys. zł, a w tym fundusz statutowy wynosił 182 487 tys. zł, tj. 79,1 % ogólnej wartości pasywów. W stosunku do roku ubiegłego nastąpił wzrost funduszu własnego o 21,6 %.

Sytuacja finansowa Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu jest dobra. W roku 2006 utrzymana została tendencja wzrostowa funduszu statutowego, który nominalnie wzrósł o 6 393 tys. zł oraz sumy bilansowej, która zwiększyła się o 40 919 tys. zł. Na podkreślenie zasługuje fakt, że nie odbyło się to kosztem udzielonej pomocy finansowej, która w odniesieniu do roku 2005 wzrosła o 57 %.

IV. POMOC FINANSOWA WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU NA ZADANIA PROEKOLOGICZNE

1. Realizacja pomocy finansowej w formie pożyczek i dotacji

Wojewódzki Fundusz, realizując zadania ustawowe w zakresie dofinansowywania przedsięwzięć dotyczących ochrony środowiska, w 2006 roku przyjął 725 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę 267 427 tys. zł, w tym:

- 362 wnioski o dofinansowanie w formie dotacji na łączną kwotę 59 202 tys. zł,
- 363 wnioski o dofinansowanie w formie pożyczek na łączną kwotę 208 225 tys. zł.

Tab. 6

Struktura zgłoszonego zapotrzebowania na środki ekologiczne w 2006 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość			Kwota (tys. zł)			struktura wniosków w (%)
		zgłoszonych wniosków						
		dotacje	pożyczki	ogółem	dotacje	pożyczki	ogółem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Edukacja ekologiczna	159	0	159	4 160	0	4 160	1,6
2	Gospodarka wodna	9	55	64	3 411	24 764	28 175	10,5
3	Monitoring	19	0	19	3 166	0	3 166	1,2
4	Ochrona powietrza	43	107	150	27 824	59 962	87 786	32,8
5	Ochrona przyrody	93	0	93	4 438	0	4 438	1,7
6	Ochrona wód	11	141	152	1 377	101 820	103 197	38,6
7	Ochrona powierzchni ziemi	9	32	41	11 301	13 313	24 614	9,2
8	Poważne awarie	5	27	32	1 530	8 146	9 676	3,6
9	Pozostałe	14	1	15	1 995	220	2 215	0,8
	RAZEM	362	363	725	59 202	208 225	267 427	100,0

W ujęciu wartościowym najwięcej wniosków dotyczyło dofinansowania zadań związanych z ochroną wód - wnioskowano o dofinansowanie w wysokości 103 197 tys. zł, tj. 38,6 % ogólnej kwoty. W dalszej kolejności znalazły się wnioski o dofinansowanie przedsięwzięć na ochronę powietrza - 87 786 tys. zł, tj. 32,8 %, gospodarkę wodną - 28 175 tys. zł, tj. 10,5 % oraz ochronę powierzchni ziemi - 24 614 tys. zł, tj. 9,2 %. Udział w strukturze

złożonych wniosków dla pozostałych pięciu dziedzin (Tab. 6) stanowił łącznie 8,9%.

Wnioski zgodne z *Kryteriami wyboru przedsięwzięć finansowanych przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu* i obowiązującymi *Zasadami udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania dotacji ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu*, które zostały uznane za szczególnie ważne dla środowiska naturalnego w regionie, zostały ujęte na *Liście zadań do dofinansowania*. Przyjęte do realizacji zadania były dofinansowywane na podstawie zawieranych umów cywilno-prawnych.

W 2006 roku zawarto 548 umów na łączną kwotę 141 343 tys. zł, z tego:

- 296 umów dotacji na kwotę 14 992 tys. zł, tj. 10,6 % łącznej kwoty umów,
- 252 umowy pożyczek na kwotę 126 351 tys. zł, tj. 89,4 % łącznej kwoty umów.

Tab. 7

Struktura dofinansowania udzielonego na podstawie zawartych w 2006 roku umów

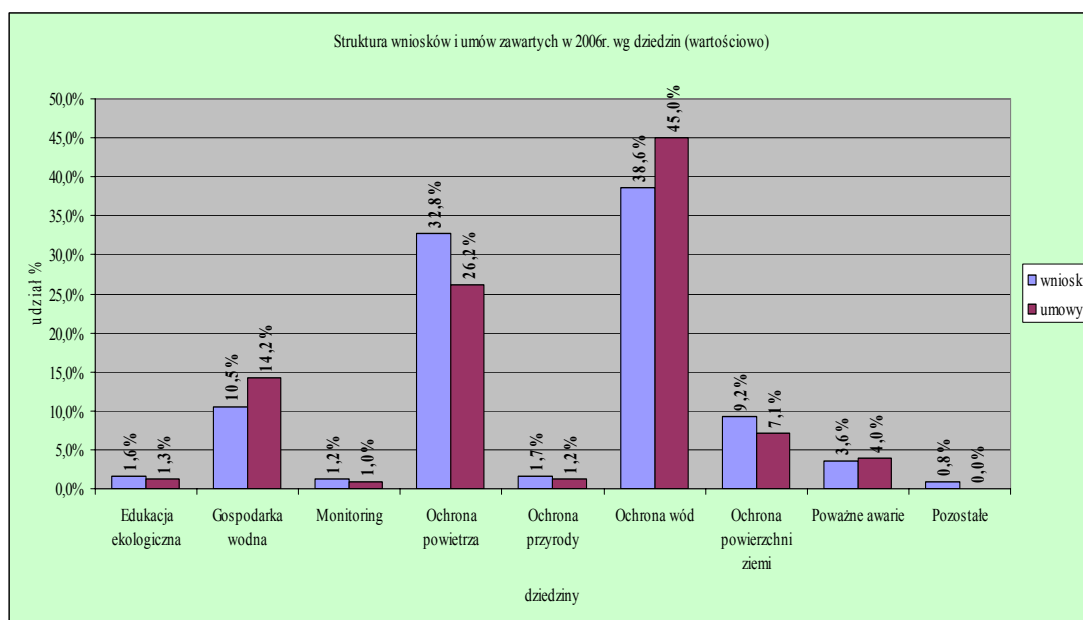
Lp	Wyszczególnienie	Ilość			Kwota (w tys. zł)				
		zawartych umów							struktura w %
		dotacje	pożyczki	ogółem	dotacje	pożyczki	ogółem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	Edukacja ekologiczna	194	0	194	1 841	0	1 841	1,3	
2	Gospodarka wodna	4	42	46	2 930	17 198	20 128	14,2	
3	Monitoring	9	0	9	1 350	0	1 350	1,0	
4	Ochrona powietrza	17	67	84	4 361	32 697	37 058	26,2	
5	Ochrona przyrody	57	0	57	1 650	0	1 650	1,2	
6	Ochrona wód	3	106	109	323	63 292	63 615	45,0	
7	Ochrona powierzchni ziemi	6	18	24	1 112	8 887	9 999	7,1	
8	Poważne awarie	3	19	22	1 373	4 277	5 650	4,0	
9	Pozostałe	3	0	3	52	0	52	0,0	
	RAZEM	296	252	548	14 992	126 351	141 343	100,0	

Największa liczba zawartych umów w 2006 roku dotyczyła dofinansowania zadań z zakresu edukacji ekologicznej - 194 umowy, ochrony

wód - 109 umów, ochrony powietrza - 84 umowy, ochrony przyrody - 57 umów.

Największy udział finansowy w umowach zawartych w 2006 roku stanowiły umowy, w ramach których dofinansowywano zadania, mające na celu ochronę wód - 45,0 %. Poza tym wysoki udział miały także umowy na zadania z zakresu ochrony powietrza - 26,2 % oraz gospodarki wodnej - 14,2 %.

Struktura zapotrzebowania zgłoszonego w ujęciu dziedzinowym w złożonych wnioskach znalazła odzwierciedlenie w zawartych umowach, prezentuje to poniższy wykres.

Pomoc finansowa Wojewódzkiego Funduszu była skierowana do:

- jednostek samorządowych – 72,6 %,
- jednostek budżetowych – 8,1 %,
- przedsiębiorców – 17,2 %,
- innych jednostek, tj. fundacji, klubów, stowarzyszeń – 2,1 % .

W roku 2006 ze środków Wojewódzkiego Funduszu 33 przedsiębiorców otrzymało pomoc finansową w formie pożyczek i dotacji w rozumieniu przepisów o pomocy publicznej. 31 przedsiębiorcom udzielono pomocy w ramach pomocy de minimis. Pomoc ta wyrażona w ekwiwalencie

dotacji brutto wyniosła 997 tys. zł. Dwaj przedsiębiorcy uzyskali pomoc w ramach programów pomocowych, pomoc ta wyrażona w ekwiwalencie dotacji netto wyniosła 549 tys. zł.

Rozdysponowanie udzielonej w 2006 roku przez Wojewódzki Fundusz pomocy obrazuje poniższa tabela.

Tab. 8

Umowy zawarte w 2006 roku z podziałem na dziedziny według rodzaju kontrahentów

w tys. zł

GRUPY CELOWE	Jednostki samorządowe	Struktura wg dziedzin (w %)	Jednostki budżetowe	Struktura wg dziedzin (w %)	Przedsiębiorcy	Struktura wg dziedzin (w %)	Inne	Struktura wg dziedzin (w %)	Ogółem	Struktura wg dziedzin (w %)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Edukacja ekologiczna	303	0,3	645	5,6	222	0,9	671	23,2	1 841	1,3
Gospodarka wodna	17 327	16,9	980	8,6	1 821	7,5	0	0,0	20 128	14,2
Monitoring	0	0,0	1 350	11,8	0	0,0	0	0,0	1 350	1,0
Ochrona powietrza	21 247	20,7	5 347	46,6	9 124	37,3	1 340	46,3	37 058	26,2
Ochrona przyrody	526	0,5	709	6,2	40	0,2	375	13,0	1 650	1,2
Ochrona wód	55 324	53,9	234	2,0	8 051	33,3	6	0,2	63 615	45,0
Ochrona powierzchni ziemi	3 609	3,5	1 331	11,6	5 059	20,9	0	0,0	9 999	7,1
Poważne awarie	4 277	4,2	873	7,6	0	0,0	500	17,3	5 650	4,0
Pozostałe	52	0,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	52	0,0
Ogółem	102 665	100,0	11 469	100,0	24 317	100,0	2 892	100,0	141 343	100,0
Struktura wg podmiotów (w %)	X	72,6	X	8,1	X	17,2	X	2,1	X	100,0

2. Umorzenia

Zgodnie z *Zasadami udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania dotacji ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu* udzielona pożyczka może być częściowo umorzona (możliwość umorzenia nie dotyczy pożyczek krótkoterminowych i płatniczych). Umorzenie pożyczki jest możliwe po spełnieniu określonych warunków. Podstawowe znaczenie ma osiągnięcie planowanego efektu rzeczowego i ekologicznego w terminach wskazanych w umowie.

Decyzje o umorzeniu podejmowała Rada Nadzorcza, na podstawie składanych przez pożyczkobiorców wniosków zaopiniowanych przez Zarząd Wojewódzkiego Funduszu. Podstawowe stopy umorzenia wynosiły 30% oraz 40 % (dla zadań w obiektach o charakterze publicznym).

W 2006 roku rozpatrzono 89 wniosków o umorzenie pożyczek. Umorzono 86 pożyczek na łączną wartość 12 852 tys. zł. Średnie umorzenie w 2006 roku wyniosło 29,5 % kwoty udzielonych pożyczek. Trzy wnioski o umorzenie zostały rozpatrzone negatywnie z uwagi na niezgodność z *Zasadami udzielania i umarzania pożyczek i udzielania dotacji*.

Tab. 9
Umorzenia w roku 2006

Lp.	Dziedzina	Liczba umów	Wartość umów (w tys. zł)	Umorzona kwota (w tys. zł)	Procent umorzonych pożyczek	Struktura umorzeń w ujęciu wart.
		objętych umorzeniem				
I.	Ogółem:	86	43 554	12 852	29,5	100,0
1	Ochrona powietrza	18	2 678	885	33,0	6,9
2	Ochrona powierzchni ziemi	9	6 898	1 900	27,5	14,8
3	Ochrona wód	54	32 163	9 582	29,8	74,5
4	Poważne awarie	3	417	116	27,8	0,9
5	Gospodarka wodna	2	1 398	369	26,4	2,9

W ujęciu dziedzinowym w okresie sprawozdawczym najwięcej umorzono pożyczek udzielonych na zadania z zakresu ochrony wód. Udział ich w strukturze umorzeń wynosił 74,5 %. W ujęciu podmiotowym w strukturze umorzeń przeważały umorzenia pożyczek udzielonych jednostkom samorządu terytorialnego i wyniosły one 8 818 tys. zł, tj. 68,6 % ogólnej kwoty umorzeń.

Dla 10 przedsiębiorców umorzenie pożyczki stanowiło pomoc publiczną w rozumieniu przepisów o pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom. Została ona udzielona wyłącznie w ramach pomocy de minimis, a jej wartość wyrażona w ekwiwalencie dotacji brutto wyniosła 1 026 tys. zł.

3. Realizacja pomocy finansowej w formie dopłat do oprocentowania kredytów preferencyjnych udzielanych przez BOŚ S.A.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu w 2006 roku dofinansowywał w formie dopłat do oprocentowania kredytów preferencyjnych inwestycje proekologiczne realizowane przede wszystkim przez osoby fizyczne i małych przedsiębiorców. W związku z dużym zainteresowaniem tą formą dofinansowania podpisano w dniu 22 czerwca 2006 roku nową umowę, będącą kontynuacją umowy z lat poprzednich, z Oddziałami Banku Ochrony Środowiska S.A w Bydgoszczy, Toruniu i Włocławku. Pomoc realizowana była w oparciu o linie kredytowe dofinansowujące następujące inwestycje:

- energooszczędne dotyczące ogrzewania i ciepłej wody,
- energooszczędne dotyczące docieplenia budynków,
- dotyczące budowy płyt obornikowych oraz zbiorników na gnojówkę i gnojowicę,
- zagospodarowania odpadów,
- dotyczące budowy małych i przydomowych oczyszczalni ścieków oraz kanalizacji sanitarnej,
- dotyczące uprawy roślin wykorzystywanych do produkcji biomasy oraz inwestycje związane z produkcją biomasy,
- związane z konserwacją parków w zespołach pałacowo - parkowych i dworsko - parkowych,
- w zakresie odnawialnych źródeł energii,
- dotyczące usuwania wyrobów zawierających azbest.

Dofinansowanie w formie dopłat do oprocentowania kredytów na podstawie umów zawartych z oddziałami banku BOŚ S.A. w 2006 roku wyniosło 1 229 tys. zł, w tym: dla Oddziału w Toruniu 553 tys. zł, dla Oddziału we Włocławku 366 tys. zł i Oddziału w Bydgoszczy 310 tys. zł.

W wyniku prowadzonej w tym zakresie przez Oddziały BOŚ S.A. działalności kredytowej zawartych zostało 206 umów na kwotę 15 140 tys. zł.

Tab. 10

Kredyty preferencyjne udzielone przez oddziały BOŚ S.A.

Lp.	Nazwa oddziału	Liczba podpisanych umów	Wartość udzielonych kredytów (tys. zł)
1	Oddział we Włocławku	28	3 769
2	Oddział w Bydgoszczy	86	5 426
3	Oddział w Toruniu	92	5 945
	Razem	206	15 140

Uruchomione w 2006 roku kredyty przyniosły wymierne efekty ekologiczne. Między innymi zmniejszeniu uległa emisja zanieczyszczeń energetycznych emitowanych do atmosfery. Wstawiono 1 694 okna termoizolacyjne oraz docieplono 71 373 m² ścian zewnętrznych budynków i 12 872 m² dachów. W zakresie energii odnawialnej wybudowano między innymi 12 elektrowni wiatrowych.

W 2006 roku 27 przedsiębiorców otrzymało pomoc publiczną w rozumieniu przepisów o pomocy publicznej w formie dopłat do oprocentowania. Korzystali oni z tej pomocy wyłącznie w ramach pomocy de minimis. Pomoc ta wyrażona w ekwiwalencie dotacji brutto wyniosła 750 tys. zł.

V. EFEKTY EKOLOGICZNE UZYSKANE Z PRZEDSIĘWZIĘĆ DOFINANSOWANYCH PRZEZ WOJEWÓDZKI FUNDUSZ W 2006 ROKU

W roku 2006 w ramach zawartych umów pożyczek i dotacji Wojewódzki Fundusz wypłacił na realizację zadań w zakresie ochrony środowiska łącznie 124 205 tys. zł. Efekt ekologiczny określono na podstawie kart efektów ekologicznych dla poszczególnych dziedzin stanowiących integralną część umów pożyczek i dotacji. Poniżej przedstawione zostały efekty uzyskane w poszczególnych dziedzinach.

1. Ochrona wód i gospodarka wodna

Cele polityki ekologicznej państwa nakreślają konkretne wyzwania i obszary zainteresowania dla programu ochrony środowiska naszego województwa. Istotnym kierunkiem działań są przedsięwzięcia w zakresie jakości wód, a w tym:

- ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł punktowych: miejskich, przemysłowych i wiejskich,
- zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł obszarowych trafiających do wód wraz ze spływami powierzchniowymi (przede wszystkim z terenów rolnych oraz zurbanizowanych),
- podniesienie stopnia skanalizowania miast i gmin.

Kwestie powyższe Wojewódzki Fundusz uwzględnił w swojej działalności w 2006 roku. Na zadania z tej dziedziny wydatkowano łącznie 79 570 tys. zł, co stanowiło 64,1 % ogólnej kwoty przeznaczonej na ochronę środowiska. Priorytetem objęto: zbiorcze systemy kanalizacyjne miast i wsi z przepompowniami ścieków i kolektorami przesyłowymi, modernizacje istniejących oczyszczalni ścieków, oczyszczalnie przyzagrodowe oraz przedsięwzięcia z gospodarki wodnej, a zwłaszcza systemy ujmowania, uzdatniania i dystrybucji wody pitnej dla ludności.

W roku 2006 zrealizowano przy udziale środków Wojewódzkiego Funduszu w sumie 884 przedsięwzięcia, a z tego:

- 11 oczyszczalni ścieków - budowa i modernizacja,
- 767 oczyszczalni przyzgodowych,
- 60 systemów kanalizacyjnych,
- 46 inwestycji z zakresu gospodarki wodnej.

1.1 Oczyszczalnie ścieków

W zakresie oczyszczalni ścieków inwestycje polegały głównie na modernizacji istniejących obiektów. Wprowadzano rozwiązania technologiczne mające na celu przede wszystkim zmniejszenie stężeń związków biogenych zawartych w ściekach oczyszczonych.

W 2006 roku, w ramach przedsięwzięć dofinansowywanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu, zakończono modernizację lub budowę 11 oczyszczalni ścieków o łącznej przepustowości 696,75 m³/dobę, to jest:

- 1) oczyszczalnie miejsko - gminne - 2 obiekty:
  - w Jabłonie Pomorskim o zdolności oczyszczania ścieków 1 300 m³/dobę - bez przyrostu przepustowości,
  - w Kamieniu Krajeńskim o przepustowości 690 m³/dobę - przyrost przepustowości o 260 m³/dobę,
- 2) oczyszczalnie gminne - 3 obiekty:
  - dla gminy Nowa Wieś Wielka w miejscowości Dziemionna o przepustowości 653 m³/dobę - bez przyrostu przepustowości,
  - dla gminy Lisewo o przepustowości 376 m³/dobę - przyrost przepustowości o 176 m³/dobę,
  - dla gminy Rogoźno o przepustowości 188 m³/dobę - przyrost przepustowości o 67,2 m³/dobę,
- 3) oczyszczalnie w innych miejscowościach gminnych - 4 obiekty:
  - w Wojnowie gmina Sicienko o przepustowości 452 m³/dobę - bez przyrostu przepustowości,

- w Dyblinie gmina Dobrzyń dla Szkoły Podstawowej i osiedla domków jednorodzinnych o przepustowości 7 m³/dobę,
- w Trzemiętowie gmina Sicienko dla Domu Dziecka o przepustowości 7,4 m³/dobę,
- w Płonnem gmina Radomin dla Szkoły Podstawowej o przepustowości 4,15 m³/dobę,

4) oczyszczalnie pozostałe dla 2 jednostek:

- Przedsiębiorstwo Produkcyjno - Usługowe MONTBUD Spółka z o.o. w Bydgoszczy - podczyszczalnia ścieków technologicznych z malarni proszkowej o przepustowości 15 m³/dobę,
- 10 Wojskowy Szpital Kliniczny w Bydgoszczy - podczyszczalnia ścieków szpitalnych o przepustowości 160 m³/dobę - dezynfekcja ścieków szpitalnych

oraz 767 przyzagrodowych oczyszczalni ścieków o łącznej przepustowości 561,55 m³/dobę:

- 174 oczyszczalnie ścieków w Gminie Kowalewo Pomorskie o łącznej przepustowości 91,3 m³/dobę,
- 130 oczyszczalni ścieków w Gminie Gruta o łącznej przepustowości 102,6 m³/dobę,
- 85 oczyszczalni ścieków w Gminie Wielgie o łącznej przepustowości 58 m³/dobę,
- 82 oczyszczalnie ścieków w Gminie Górzno o łącznej przepustowości 74,56 m³/dobę,
- 50 oczyszczalni ścieków w Gminie Chełmno o łącznej przepustowości 44,48 m³/dobę,
- 50 oczyszczalni ścieków w Gminie Tłuchowo o łącznej przepustowości 35 m³/dobę,
- 49 oczyszczalni ścieków w Gminie Boniewo o łącznej przepustowości 25 m³/dobę,

- 32 oczyszczalnie ścieków w Gminie Dobrzyń o łącznej przepustowości 17,3 m³/dobę,
- 31 oczyszczalni ścieków w Gminie Ciechocin o łącznej przepustowości 20 m³/dobę,
- 30 oczyszczalni ścieków w Gminie Stolno o łącznej przepustowości 27,36 m³/dobę,
- 25 oczyszczalni ścieków w Gminie Baruchowo o łącznej przepustowości 37,35 m³/dobę,
- 23 oczyszczalnie ścieków w Gminie Lubraniec o łącznej przepustowości 25 m³/dobę,
- 6 oczyszczalni ścieków w Gminie Bukowiec o łącznej przepustowości 3,6 m³/dobę.

Oczyszczalnie przyzagrodowe realizowano na terenach o rozproszonej zabudowie, gdzie budowa kanalizacji zbiorczej jest nieuzasadniona ekonomicznie.

Zrealizowane zadania umożliwią obniżenie ładunków zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych lub do ziemi:

BZT ₅	-	o 1 330	kgO ₂ /dobę,
CHZT	-	o 1 111	kgO ₂ /dobę,
zawiesina ogólna	-	o 689	kg/dobę,
azot ogólny	-	o 102	kg N/dobę,
fosfor ogólny	-	o 24	kg P/dobę

oraz zachowanie podstawowych wskaźników zanieczyszczeń zawartych w ściekach oczyszczonych zgodnie z pozwoleniem wodno - prawnym.

Zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód ma pozytywny wpływ na zachowanie ich czystości, zmniejszenie zagrożenia eutrofizacją i poprawę warunków życia organizmów wodnych.

1.2 Kanalizacja

Dofinansowaniem w zakresie kanalizacji objęto szczególnie zadania ujęte w *Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych*. Jego

realizacja jest wypełnieniem postanowień zawartych w *Traktacie Akcesyjnym* w obszarze *Środowisko*. Dociążenie istniejących oczyszczalni ścieków powoduje poprawę parametrów ścieków oczyszczonych oraz zmniejszenie kosztu jednostkowego ich oczyszczania. W grupie zadań obejmujących systemy kanalizacyjne w 2006 roku zrealizowano:

1) Sieci kanalizacyjne na terenie miast - 24 zadania:

- Brześć Kujawski: ul. H. Sawickiej, ul. Kolejowa,
- Chełmno: kanalizacja sanitarna i deszczowa,
- Chełmża (3 zadania): rejon drogi krajowej nr 1 i jeziora Chełmżyńskiego; ul. Dworcowa; ul. 3-go Maja,
- Dobrzyń: ul. Sportowa, ul. Polna,
- Gniewkowo: ul. Kwiatowa, ul. Działkowców,
- Inowrocław: ul. Świętokrzyska,
- Izbica Kujawska: ul. Piłsudskiego, ul. Warszawska, ul. Szkolna, ul. Kościelna,
- Jabłonowo: kanalizacja deszczowa,
- Janowiec Wielkopolski.: kanalizacja deszczowa ul. J. Krasickiego, ul. ZWM, ul. H. Sawickiej,
- Kruszwica: ul. Kolegiacka, ul. Kujawska,
- Lubraniec: ul. Strażacka, ul. Nowomiejska, ul. Kochanowskiego, ul. Kwiatowa,
- Mogilno: ul. Dworcowa, ul. Słowackiego, ul. Kościuszki,
- Mroczka: Osiedle Młodych - etap II
- Pakość: ul. Lipowa,
- Rypin (2 zadania): ul. Kościuszki, ul. Rzeźnicza; Starorypin,
- Sępólno Krajeńskie: etap II
- Solec Kujawski: kanalizacja deszczowa - teren Parku Przemysłowego,
- Szubin: ul. LWP,
- Wąbrzeźno: ul. Mikołaja z Ryńska,
- Więcbork: (2 zadania) Osiedle Łopiennik; Osiedle Piastowskie.

- 2) Kolektory sanitarne przesyłowe na terenie gmin – 9 zadań:
- Dobrze: Krzywosądz - Dęby,
  - Janowiec Wielkopolski: Flantrowo - Janowiec,
  - Łysomice: Koniczynka - Toruń,
  - Mrocza: Wyrza - Mrocza,
  - Osiek: Strzygi - Tadajewo - Obórki - Osiek - II etap,
  - Płużnica (2 zadania): Dąbrówka - Kotnowo - Wieldzadz; Orłowo - Ostrowo - Płużnica - Czaple - Wieldzadz - Nowa Wieś,
  - Wąbrzeźno: ul. Łabędzia,
  - Zbiczno: Zbiczno-Brodnica.
- 3) Sieci kanalizacyjne na terenie miejscowości, będących siedzibami gmin – 7 zadań:
- Dobrcz: ul. Osiedlowa, ul. Ogrodowa - etap III,
  - Kowalewo Pomorskie: ul. Chopina, ul. Młyńska, ul. 1 Maja,
  - Osielsko: ul. J. Pawła II, ul. Lagunowa,
  - Sadki (2 zadania): ul. Brzezińskiego, ul. Lemieża; ul. Powstańców Włkp., ul. Spółdzielców i Susały,
  - Śliwice: kanalizacja deszczowa – ul. Akacyjowa, ul. Brzozowa, ul. Cisowa, ul. Modrzewiowa i Akacyjowa,
  - Unisław: ul. Szeroka - II etap.
- 4) Sieci kanalizacyjne w pozostałych miejscowościach zadań zrealizowane przez następujące gminy - 18 zadań:
- Białe Błota: Kruszyn Krajeński,
  - Brodnica: Szczuka,
  - Bukowiec: Plewno,
  - Chełmża: Browina Osiedle Młodych,
  - Cekcyn: Stary Sumin, Nowy Sumin, Cekcynek, Ostrowo (część),
  - Dobrcz: Kotomierz,
  - Gniewkowo: Kaczkowo, Chrząstkowo, Wielowieś, Gniewkowo - etap I,
  - Kijewo: dla części wsi Bajerze i Napole,

- Kowal: Gołaszewo, Nakonowo, Przydatki Gołaszewskie (część)- etap II,
- Koronowo: Mąkowarsko - etap III,
- Lubiewo: Minikowo - etap I,
- Osielsko: Maksymilianowo ul. Podgórna,
- Sępólno Krajeńskie: Kawle,
- Tuchola (2 zadania): Kiełpin, Kiełpin kanalizacja deszczowa,
- Zławieś Wielka (3 zadania): Czarnowo; Zławieś Mała: ul. Piekarska, Wrzosowa, ul. Przy Torze, ul. Poziomkowa; Toporzysko II.

5) Pozostałe - przyłącza do komunalnych sieci kanalizacyjnych - 2 zadania:

- Wojewódzki Szpital Zespolony w Toruniu,
- Dom Pomocy Społecznej w Podobowicach.

Efektom dofinansowania tego typu przedsięwzięć jest:

- kanalizacja sanitarna ogółem 189 614 mb, z tego:
  - kanalizacja sanitarna grawitacyjna 92 438 mb,
  - kanalizacja sanitarna tłoczna 65 670 mb,
  - przyłącza kanalizacyjne 31 506 mb,
- kanalizacja deszczowa 17 207 mb,
- przepompownie ścieków ogółem 184 szt. o wydajności 1 461 m³/godz., z tego:
  - sieciowe 89 szt. o wydajności 1 285 m³/godz.,
  - przyzagrodowe 95 szt. o wydajności 176 m³/godz.,
- dociążenie istniejących lub budowanych oczyszczalni ściekami w ilości 3 239 m³/dobę,
- zlikwidowanie 2 510 szamb.

1.3 Gospodarka wodna

W tej dziedzinie bardzo duże znaczenie ma retencja wody. Retencja wody polega na magazynowaniu wody, mającym na celu ograniczenie zmienności zasobów wodnych w czasie i związanego z tym niekorzystnego

oddziaływania suszy i powodzi. Jako podstawowe działania zwiększające retencję wód gruntowych należy wymienić usprawnienie melioracji nawadniająco – odwadniających oraz piętrzenie - przy pomocy jazów i zastawek - cieków, rowów melioracyjnych i kanałów.

Retencja wód powierzchniowych polega między innymi na:

- budowie i odbudowie urządzeń piętrzących na małych ciekach,
- podpiętrzaniu jazów,
- podpiętrzaniu jezior,
- wykorzystaniu stawów wiejskich i oczek wodnych jako miejsc retencji,
- budowie nowych zbiorników retencyjnych.

Intensyfikacja działań w tym zakresie nastąpiła od 1995 roku. Realizację tych zadań powierzono, z racji nadzoru właścicielskiego, Prezesowi Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz marszałkom województw.

W roku 2006 Wojewódzki Fundusz dofinansował w zakresie retencji następujące przedsięwzięcia:

- modernizacja budowli piętrzących komunikacyjnych i umocnień na kanale Kruszyńskim w km 0+000 - 8+700 gm. Białe Błota,
- przebudowa pompowni melioracyjnej w Kończycach na rzece Mątawie.

Woda stanowi dobro ogólnospołeczne, a zaopatrzenie ludności w wodę dobrej jakości oraz gospodarka wodą jest usługą świadczoną na rzecz publicznego interesu powszechnego. Zaspakajanie zbiorowych potrzeb w tym zakresie jest ustawowym obowiązkiem gmin. Wykonując zalecenia ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, samorzady aktywnie inwestowały środki w budowę wodociągów i stacje uzdatniania wody.

Z uwagi na konieczność dostosowania parametrów wody uzdatnionej do obowiązujących wymogów, które zakładają między innymi zwiększone wymagania w zakresie zawartości żelaza i manganu, w roku 2006 Wojewódzki Fundusz dofinansował modernizację istniejących stacji

uzdatniania wody pitnej. Dofinansowaniem objęto także budowę sieci wodociągowych, szczególnie na terenach wiejskich. Istniejące studnie kopane z reguły dostarczają wodę o ponadnormatywnej zawartości wskaźników fizyko-chemicznych oraz niezdatną do picia pod względem bakteriologicznym.

Przy współudziale środków z Wojewódzkiego Funduszu w roku 2006 zrealizowano następujące zadania:

1) Budowa, rozbudowa, modernizacja ujęcia, stacji uzdatniania wody pitnej na terenie gmin (10 zadań):

- Chełmża: Marczyny,
- Golub - Dobrzyń: Nowogród,
- Kowal: zbiornik retencyjny,
- Łasin: Łasin,
- Obrowo (2 zadania): Dobrzejewice - budowa ujęć; Dobrzejewice - rozbudowa stacji uzdatniania wody,
- Osielsko: Niemcz - zbiornik retencyjny,
- Radzyń Chełmiński: Radzyń Chełmiński,
- Wąpielsk: Półwiesk Mały,
- Wąbrzeźno: ul. Kętrzyńskiego.

2) Budowa sieci wodociągowej z przyłączami na terenie gmin (26 zadań):

- Aleksandrów Kujawski Miasto: ul. Wyspiańskiego,
- Chełmża (2 zadania): Zajączkowo, Zelgo - Bezdół, Grzegorz; Kończewice, Browina, Ogrodniki, Skape, Nawra, Zelgno,
- Chodecz (2 zadania): Końce - Niwki; Nowiny,
- Gniewkowo: Wierzchosławice Kolonia,
- Janowiec Wielkopolski (2 zadania): Flantrowo; Kołdrąb,
- Kowalewo Pomorskie: Marianki,
- Książki: miejscowość Książki – wymiana sieci azbestowo-cementowej,
- Lubień Kujawski: Walentowo, Zakrzewo,
- Nowa Wieś Wielka: Januszkowo,

- Osielsko (3 zadania): ul. J. Pawła II, ul. Lagunowa; Osielsko - uzupełnienie sieci; Niemcz – ul. Sielska, ul. Smukalska, ul. Konopnickiej, ul. Rutkiewiczowej,
- Rojewo: Glinno Wielkie,
- Skrwilno: Rak, Mościska, Czarnia Duża i Mała, Zambrzyca, Otocznia,
- Solec Kujawski: rejon Parku Przemysłowego,
- Rogowo: Lubcz,
- Śliwice: Brzeźno, Łoboda, Śliwice - Wądoły, Śliwice – ul. Łobodzka,
- Świedziebnia: Mełno, Okalewko, Zasadki,
- Topólka: Orle, Rybiny, Wyrobki,
- Warlubie: Lipinki, Stara Huta, Zamczyska, Warlubie,
- Wąbrzeźno gmina: Orzechowo - etap I,
- Wąbrzeźno miasto: ul. Łabędzia,
- Włocławek: Świętosław.

3) Budowa wodociągu przesyłowego na terenie gmin:

- Chodecz: Lubieniec - Piotrowo,
- Kamień Krajeński: Duża Cerkwica - Dąbrówka,
- Koronowo: Byszewo - Stefanowo,
- Radomin: Łubki, Szafarnia, Płonko, Płonne,
- Skepe (3 zadania): Wólka – Likiec – Szczekarzewo - Łąkie - II etap;
- Cermno - Czarny Las – Moczadła - Ławiczek; Zajeziórze - Rumunki Skepskie - II etap,
- Świecie n/Osą: (2 zadania) Partęczyny - Lisnowo i Lisnówko - Widlice.

Efekt ekologiczny dofinansowanych przedsięwzięć tej grupy przedstawia się następująco:

- przyrost retencji wodnej o 26 000 m³,
- budowa sieci wodociągowej o długości 278 804 mb,

- zwiększenie możliwości magazynowania wody w stacjach uzdatniania wody o 400 m³ oraz wydajności o 4 023 m³/dobę (stacje uzdatniania) i 2 160 m³/dobę (ujęcia wody pitnej).

2. Ochrona powietrza

Ustawa *Prawo ochrony środowiska* definiuje ochronę powietrza jako działania prowadzące do zapewnienia jak najlepszej jego jakości, w szczególności przez:

- utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich lub co najmniej na tych poziomach,
- zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Wojewódzki Fundusz na ochronę powietrza w 2006 roku wydatkował kwotę 23 340 tys. zł, co stanowiło 18,8 % łącznej kwoty dofinansowań.

Pomocą objęto następujące przedsięwzięcia z zakresu:

1) Oszczędzania energii cieplnej poprzez termomodernizację budynków.

Ogrzewanie budynków i obiektów publicznych pochłania w Polsce znacznie więcej energii niż w krajach europejskich o zbliżonym klimacie. Źle ocieplone ściany, dachy, stropy, przestarzała stolarka okienna i drzwiowa powodują duże straty ciepła i konieczność zużywania większej ilości paliw. Ocieplenie obiektów zmniejsza zapotrzebowanie na energię oraz przynosi wymierny efekt ekologiczny w postaci zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Wojewódzki Fundusz dofinansowywał zadania tego rodzaju zrealizowane przez:

- gminy:
  - Brzozie: Szkoła Podstawowa w Jajkowie,
  - Cekcyn (2 zadania): budynek użyteczności publicznej, Gminny Ośrodek Kultury,
  - Chrostkowo: Gminny Dom Kultury,

- Jabłonowo Pomorskie: Szkoła Podstawowa w Jabłonowie,
- Janikowo: budynek Urzędu Gminy,
- Lubień Kujawski: Zespół Placówek Oświatowych,
- Lubiewo: budynek Urzędu Gminy,
- Mogilno: sala sportowa Ośrodka Sportu, Rekreacji i Rehabilitacji,
- Mrocza: Szkoła Podstawowa w Witosławiu,
- Nowa Wieś Wielka: budynek Urzędu Gminy,
- Radziejów miasto (2 zadania): Miejski i Powiatowy Dom Kultury, Szkoła Podstawowa nr 1,
- Solec Kujawski (3 zadania): budynki mieszkalne - ul. Toruńska 3, ul. Bydgoska 2, Szkoła Podstawowa nr 4,
- Toruń: sala gimnastyczna Zespołu Szkół Nr 8, Szkoła Podstawowa nr 13,
  - powiaty:
    - Chełmno: Zespół Szkół Centrum Kształcenia Praktycznego w Grubnie,
    - Świecie (2 zadania): budynek główny Szpitala w Świeciu; Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej,
    - Żnin: Dom Pomocy Społecznej w Tonowie- bud. Nr 1 i bud. D,
      - pozostałe podmioty:
        - Miejskie Wodociągi i Oczyszczalnia w Grudziądzu,
        - Wspólnoty Mieszkaniowe w Janikowie (2 zadania): ul. Wilkońskiego nr 1, nr 12,
        - Bar Gastronomiczny FUKS w Mogilnie: budynek baru,
        - Wyższe Seminarium Duchowne w Toruniu,
        - Zespół Opieki Zdrowotnej w Chełmnie.

2) Zmiany czynnika grzewczego, najczęściej z węgla na olej lub gaz.

Zadania tego rodzaju zostały zrealizowane przez:

- Gminy:
  - Chodecz: Posterunek Policji w Chodczu,
  - Cekcyn: budynek użyteczności publicznej,

- Janikowo: Kołuda Wielka,
- Solec Kujawski: świetlica w Sołectwie Kujawska,
- Mogilno: Przedszkole nr 1,
  - Powiaty:
- Nakło (2 zadania): Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Samostrzelu - internat i budynek dydaktyczny,
- Toruń: Dom Pomocy Społecznej w Browinie,
  - pozostałe podmioty:
- Wielospecjalistyczny Szpital Miejski im. dr. Warmińskiego w Bydgoszczy - etap I Pawilon Łózkowy,
- Szpital Tucholski,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ALMEDIC w Chodczu - Ośrodek Zdrowia,
- Ośrodek Sportu i Rekreacji DWOREK w Gozdawie.

3) Instalacji alternatywnych źródeł energii:

Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń energetycznych do atmosfery oraz zapewnienie oszczędności konwencjonalnych paliw zapewnia wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Biomasa jako czynnik grzewczy została wykorzystana przez Szkołę Podstawową i Gimnazjum w Złejwsi Wielkiej i Międzygminny Ośrodek Opiekuńczy w Pruszczu.

Systemy solarne zrealizowano w Harcerskim Ośrodku Wypoczynkowym w Smerzynie, a pompy ciepła - w Miejskich Wodociągach i Oczyszczania w Grudziądzu (4 zadania: Stacja Uzdatniania Wody, budynek Działu Warsztatowo-Remontowego, Działu Kanalizacji i starej filtrowni.

4) Zmiany technologii produkcji, mających wpływ na obniżenie emisji zanieczyszczeń, modernizacja systemów ciepłowniczych, likwidacja lokalnych źródeł emisji i podłączenie do miejskich sieci ciepłowniczych zostały wykonane przez:

- MAKRUM S.A. w Bydgoszczy - linia do przygotowania powierzchni i malowania konstrukcji stalowych,
- Spółka Wodna KAPUŚCISKA w Bydgoszczy - modernizacja wężła gazowo-osadowego w oczyszczalni KAPUŚCISKA,
- Przedsiębiorstwo Komunalne w Kruszwicy - modernizacja rozdzielczej sieci ciepłowniczej z przyłączami na Osiedlu Zagople,
- INVEST-REM Spółka z o.o. w Mogilnie - system odciągania zanieczyszczeń ze spawania i szlifowania,
- Powiat Lipnowski - modernizacja wężła ciepłowniczego Zespołu Szkół im. Traugutta w Lipnie,
- Gmina Świecie - budowa wężła ciepłego i przyłącza ciepłowniczego do trzech budynków po jednostce wojskowej,
- Wojewódzki Szpital im. dr. Jana Bizuela w Bydgoszczy - modernizacja układu chłodniczego i komór w Zakładzie Patomorfologii,
- Wojewódzka Szpital Zespolony w Toruniu (2 zadania): modernizacja wężłów ciepłych; remont fluidalnej stacji oczyszczania spalin,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Radziejowie - wymiana sieci ciepłej.

Efekt ekologiczny w dziedzinie ochrony atmosfery przedstawia się następująco:

- zmniejszenie emisji zanieczyszczeń odprowadzanych do atmosfery:

pyłów	-	o	83 Mg /rok,
dwutlenku siarki	-	o	56 Mg /rok,
dwutlenku azotu	-	o	9 Mg /rok,
tlenku węgla	-	o	68 Mg /rok,
dwutlenek węgla	-	o	9 142 Mg/rok
sadzy	-	o	0,6 Mg /rok,
benzo(a)pirenu	-	o	0,03 Mg /rok,
- likwidacja lokalnych kotłowni węglowych - 6 sztuk,
- wykonanie sieci ciepłej - 3 741 mb,

- wykonanie przyłączy do sieci gazowej - 34 mb.

3. Ochrona powierzchni ziemi

Krajowy Program Gospodarki Odpadami klasyfikuje odpady na dwie zasadnicze grupy:

- odpady powstające w sektorze komunalnym: odpady komunalne, opakowaniowe, komunalne osady ściekowe,
- odpady powstające w sektorze gospodarczym: odpady przemysłowe, odpady z jednostek służby zdrowia i weterynaryjne.

W każdej z tych grup duże znaczenie odgrywają odpady niebezpieczne.

W 2006 roku Wojewódzki Fundusz dofinansowywał przedsięwzięcia, które miały wpływ na ilość wytwarzanych odpadów, odzysk surowców i ponowne wykorzystanie odpadów oraz bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów niewykorzystanych.

Na zadania z zakresu ochrony powierzchni ziemi w roku 2006 wydatkowano 11 375 tys. zł, tj. 9,2 % łącznej pomocy finansowej.

Zakończono z tej dziedziny 11 następujących przedsięwzięć:

1) Unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych:

- Zakłady Chemiczne ZACHEM w Bydgoszczy - wywóz i zagospodarowanie pofenolowego siarczanu sodu w ilości 7 990,6 Mg, nagromadzonego przez lata na tzw. Izolowanym Składowisku Odpadów przy ul. Lisiej na terenie Zakładów. Opróżnianie składowiska z niebezpiecznych odpadów do specjalistycznej firmy MO BRUK w Wałbrzychu trwało od września 2004 r. do 20 listopada 2006 r. Zadanie powyższe zapisane zostało w programie dostosowawczym, umożliwiającym skreślenie Zakładów Chemicznych ZACHEM S.A. w Bydgoszczy z „Listy 80” zakładów najbardziej uciążliwych dla środowiska,
- Spółka Wodna KAPUŚCISKA w Bydgoszczy – modernizacja węzła gazowo-osadowego w oczyszczalni KAPUŚCISKA z zastosowaniem

instalacji CAMBI. Zastosowanie technologii norweskiej firmy CAMBI powoduje zmniejszenie uwodnienia osadów. W rezultacie zostaje zmniejszona o połowę (11 050 Mg/r) ilość osadu oraz wykorzystuje się dodatkowo biogaz w ilości 1 790 000 m³/rok (łącznie do 2 750 000 m³ / rok).

2) Modernizacja składowisk odpadów komunalnych:

- Włocławek: zmiana technologii kompostowania odpadów organicznych i osadów ściekowych na terenie Regionalnego Zakładu Utylizacji Odpadów w Machnacu – zakup i montaż kompostera,
- Aleksandrów Kujawski: wyposażenie gminnego składowiska odpadów komunalnych w Służewie w piezometry kontrolne oraz rębak do drewna i gałęzi.

3) Wdrażanie systemu selektywnej zbiórki, odzysku i zagospodarowania odpadów:

- doposażenie miast Chełmna i Kowala oraz gminy Wąpielsk w specjalistyczne środki transportu,
- doposażenie w pojemniki na odpady komunalne miasta Grudziądz.

4) Modernizacja instalacji termicznej utylizacji odpadów szpitalnych:

- Centrum Onkologii w Bydgoszczy: uruchomienie systemu ciągłego monitorowania emisji w instalacji termicznej utylizacji odpadów medycznych.

5) Ograniczanie oraz recycling odpadów przemysłowych:

- Biuro Konstrukcyjne MD-PROJEKT Spółka z o.o. w Bydgoszczy - uruchomienie instalacji do odzyskiwania TDA z koksiku o wydajności 5 000 Mg/rok i odzyskiem aminy w ilości 3 000 Mg/rok.

6) Rekultywacja:

- Gmina Dragacz – rekultywacja składowiska odpadów komunalnych w Górnej Grupie z przesłoną izolacyjną, ujęciem i odprowadzeniem wód

deszczowych, odgazowaniem składowiska, nasadzeniem drzew, pełnym ogrodzeniem 2 m wysokości i monitoringiem (piezometry – 3 szt.).

7) Likwidacja 4 stacji paliw w jednostkach policji: Lipnie, Inowrocławiu, Tucholi i Żninie.

W wyniku oddania do użytku powyższych inwestycji łączny efekt rzeczowy i ekologiczny przedstawia się następująco:

- unieszkodliwienie odpadów niebezpiecznych w ilości 7 990,6 Mg,
- zmniejszenie ilości osadów ściekowych o 11 050 Mg/rok,
- przyrost zdolności utylizacji odpadów organicznych i osadów ściekowych o 1 000 Mg/rok,
- recycling odpadów przemysłowych i odzysk aminy TDA w ilości 3 000 Mg/rok,
- zwiększenie możliwości produkcji kompostu o 400 Mg/rok,
- wykorzystanie biogazu w ilości 1 790 000 m³ / rok,
- zwiększenie możliwości zorganizowanej zbiórki odpadów w ilości 2 040 Mg/rok,
- stworzenie możliwości zwiększenia selektywnej zbiórki odpadów o 1 600 Mg/rok,
- zrekultywowanie 1,46 ha składowiska.

4. Ochrona przyrody

Ochronę przyrody stanowią działania mające na celu utrzymanie na danym obszarze naturalnych procesów przyrodniczych, stabilności ekosystemów, zachowanie bioróżnorodności, dziedzictwa geologicznego, zapewnienia ciągłości istnienia gatunków roślin i zwierząt, trwania ekosystemów. Ma również na celu przywracanie do stanu równowagi ekosystemów, ich składników biotycznych i abiotycznych.

Mając na uwadze ogromne znaczenie ochrony zasobów przyrodniczych województwa kujawsko - pomorskiego, Wojewódzki Fundusz wspiera

finansowo szereg przedsięwzięć z tego zakresu. Na ochronę przyrody wydatkowano łącznie w 2006 roku kwotę 1 508 tys. zł, tj. 1,21% całkowitej pomocy finansowej Wojewódzkiego Funduszu. Dofinansowaniem objęto między innymi:

- program ratowania gatunków zagrożonych, który realizowany był przez Wojewodę Kujawsko - Pomorskiego, Okręgi Polskiego Związku Wędkarskiego i Gostynińsko - Włocławski Park Krajobrazowy,
- czynną ochronę rezerwatową i konserwację pomników przyrody oraz ochronę bioróżnorodności w ramach programu Wojewody Kujawsko – Pomorskiego,
- rewaloryzację parków w Lubostroniu, Wydrznie, Dobrzejewicach, Toruniu, Ostromecku, Radziejowie,
- nasadzenia drzew i krzewów realizowane przez gminy: Kcynia, Świecie, Mrocza, Dąbrowa, Janikowo, Gniewkowo, Pakość, Solec Kujawski, Nakło nad Notecią, Inowrocław, Papowo Biskupie, Chełmża, Gąsawa, Sadki,
- tworzenie nasadzeń o charakterze ochronnym, które realizowały: Ogród Działkowy w Samociążku, Gmina Chodecz i Polski Związek Niewidomych,
- rewitalizację terenów zieleni miejskiej realizowaną przez Gminę Miasto Brodnica,
- zadania mające na celu propagowanie ochrony przyrody w formie wydawnictw i programów telewizyjnych realizowanych przez Wojewodę Kujawsko – Pomorskiego.

Dofinansowywane były również zadania realizowane przez Wojewodę Kujawsko - Pomorskiego i Gostynińsko - Włocławski Park Krajobrazowy, których celem była aktualizacja dokumentacji dla obszarów objętych ochroną prawną (w celu dostosowania ich do obowiązujących norm).

Zadania, których realizację dofinansowano, służyły poprawie lub zachowaniu obecnego stanu zespołów roślinnych, przywracaniu równowagi biologicznej w ekosystemach. W przypadku obiektów prawnie chronionych i na obszarach objętych ochroną konserwatorską, prowadzono

działania bezpośrednie dające w efekcie poprawę jakości ekosystemu lub dokumentacyjne stwarzające podstawy do dalszych działań na rzecz ochrony przyrody.

5. *Monitoring stanu środowiska*

Monitoring środowiska to system informacyjno-decyzyjny stworzony dla określenia jakości i ilości zanieczyszczeń, badania ich migracji poprzez poszczególne elementy środowiska, a także określenia stopnia ich kumulacji. Monitoring prowadzony jest w celu oceny zmian zachodzących w środowisku oraz prognozowania jego przyszłych stanów.

W 2006 roku na zadania z zakresu monitoringu środowiska przekazano środki finansowe w łącznej kwocie 1 330 tys. zł, co stanowi 1,1 % całkowitej pomocy finansowej Wojewódzkiego Funduszu. Dofinansowanie objęło następujące zadania prowadzone przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska:

- monitoring regionalny województwa kujawsko – pomorskiego,
- druk wydawnictwa „Raport o stanie środowiska województwa kujawsko - pomorskiego w 2005 roku”,
- zintegrowany monitoring środowiska przyrodniczego prowadzony w Stacji Bazowej w Koniczynie,
- monitoring wód na obszarach wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzenia rolniczego.

Dofinansowaniem objęto także doposażenie bazy aparaturowo-badawczej w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Stacjach Terenowych Akademii Techniczno - Rolniczej w Bydgoszczy i Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.

Realizowane zadania pozwoliły na prowadzenie bieżącej kontroli i monitoringu poszczególnych elementów środowiska na obszarze całego województwa, co dało aktualny obraz jego stanu. Umożliwiło kontrolę ewentualnych zagrożeń, dając tym samym możliwość interwencji w przypadku wystąpienia przekroczeń normatywów. Efektem działań

w zakresie monitoringu regionalnego jest przede wszystkim stworzenie podstaw do podjęcia działań zmierzających do poprawy jakości wód powierzchniowych, zachowania jakości wód podziemnych i ich ochrony przed degradacją, poprawy jakości powietrza atmosferycznego, poprawy warunków klimatu akustycznego oraz przeciwdziałania degradacji gleb.

Publikacja Wojewódzkiego Inspektoratu Środowiska zawierająca informacje będące efektem prowadzonego monitoringu, daje społeczeństwu możliwość zapoznania się z aktualnym stanem abiotycznych elementów środowiska oraz jego naturalnymi i antropogenicznymi zagrożeniami.

6. Edukacja ekologiczna

Zgodnie z *Listą przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu* w 2006 roku w szczególności dofinansowywane były programy edukacji ekologicznej i konkursy dotyczące ochrony środowiska. Edukacja ekologiczna została dofinansowana w łącznej kwocie 1 746 tys. zł, co stanowi 1,4 % pomocy finansowej udzielonej przez Wojewódzki Fundusz.

Edukacja ekologiczna ma na celu kształtowanie i wychowywanie społeczeństwa w duchu poszanowania środowiska przyrodniczego zgodnie z hasłem „myśleć globalnie - działać lokalnie”. Realizowana jest poprzez różne formy działalności, dzięki którym następuje:

- 1) kształtowanie świadomości ekologicznej u dzieci, młodzieży i dorosłych,
- 2) przygotowanie społeczeństwa do realizacji zasad zrównoważonego rozwoju w życiu codziennym,
- 3) dostarczanie i wzbogacanie wiadomości o środowisku naturalnym w celu podejmowania korzystnych działań na rzecz środowiska,
- 4) wzbogacanie wiedzy na temat zagrożeń ekologicznych i kształtowanie postaw świadomego przeciwdziałania zagrożeniom,
- 5) rozwijanie zainteresowań naukowych, badawczych związanych z przyrodą poprzez aktywne formy samodzielnego dochodzenia do wiedzy,
- 6) promowanie walorów przyrodniczych regionu,

- 7) promowanie zdrowego stylu życia u dzieci i młodzieży poprzez żywy kontakt z przyrodą,
- 8) zdobywanie wiedzy o swoim regionie i rozwój więzi emocjonalnych z regionem.

Działania w zakresie edukacji ekologicznej prowadzone są przez szkoły, specjalistyczne placówki edukacyjne, a także przez liczne organizacje ekologiczne i społeczne. Wojewódzki Fundusz w roku 2006 dofinansował między innymi szczególnie bogatą ofertę programową realizowaną przez centra edukacji ekologicznej w Funce, Myślicinku, Włocławku oraz przez Toruńskie Stowarzyszenie Ekologiczne TILIA.

Prowadziły one edukację młodzieży i dzieci w formie:

- zajęć terenowych,
- zajęć seminaryjnych w formie pogadarek, przedmiotowych i tematycznych dyskusji,
- zajęć w pracowni komputerowej polegających na wykorzystaniu programów multimedialnych do nauki w obrębie dziedzin związanych z ekologią,
- gier i zabaw dydaktycznych,
- warsztatów ekologicznych,
- plenerów plastycznych i fotograficznych,
- wykładów i prelekcji,
- prezentacji filmów, zdjęć i eksponatów,
- wycieczek naukowych i krajoznawczych,
- wycieczek ścieżkami dydaktycznymi.

Centra te, poza edukacją dzieci i młodzieży, organizowały także zajęcia warsztatowe z zakresu edukacji ekologicznej i krajoznawczej z grupami nauczycieli i przewodników.

Dzięki systematycznemu wsparciu finansowemu Wojewódzkiego Funduszu centra edukacji ekologicznej dysponują bibliotekami i salami wykładowymi z pełnym wyposażeniem audiowizualnym, umożliwiającymi kompleksową i wszechstronną edukację.

Ważną rolę w zakresie edukacji ekologicznej na terenach wiejskich pełni Kujawsko - Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie. Wojewódzki Fundusz dofinansował w roku 2006 m.in. realizowane przez niego zadania w zakresie ekologizacji wsi województwa kujawsko - pomorskiego wpływające na kształtowanie postaw proekologicznych w środowisku wiejskim.

Wojewódzki Fundusz współfinansował także zajęcia edukacyjne mające na celu propagowanie idei proekologicznych kształtujących pozytywne postawy wobec postępującej degradacji środowiska prowadzone przez parki krajobrazowe. Dofinansowano zajęcia dla dzieci i młodzieży rozwijające wrażliwość przyrodniczą, pokazując piękno i wartość środowiska naturalnego.

Ponadto dofinansowano konferencje, seminaria, szkolenia realizowane przez organizacje pozarządowe, administrację samorządową, w tym m.in. „III Międzynarodową Konferencję Procesorów Energii ECO – EURO - ENERGLA” zorganizowaną przez Targi Bydgoskie SAWO Spółka z o.o.

Ważną rolę w edukacji ekologicznej odgrywają wydawnictwa i czasopisma, podejmujące różne aspekty ochrony środowiska. Wojewódzki Fundusz dofinansował m.in.: czasopismo naukowe „Ekologia i Technika” wydawane przez Bydgoskie Towarzystwo Naukowe w Bydgoszczy oraz wydanie dwumiesięcznika ogólnopolskiego „Polskie Ciepło i Energia”.

Bardzo popularną formą edukacji ekologicznej były organizowane głównie przez placówki oświatowe i organy samorządowe konkursy o tematyce ekologicznej. Wojewódzki Fundusz partycypował w zakupie nagród dla laureatów tych konkursów. Na ten cel wydatkowano 74 tys. zł.

Pomoc finansową na przedsięwzięcia z zakresu edukacji ekologicznej uzyskiwały także uczelnie wyższe funkcjonujące na terenie województwa.

7. Poważne awarie

Dziedzina ta obejmuje przedsięwzięcia polegające na zapobieganiu zdarzeniom mogącym powodować awarie oraz na ograniczaniu ich skutków

dla ludzi i środowiska. Na przedsięwzięcia te Wojewódzki Fundusz wydatkował w 2006 roku 5 284 tys. zł co stanowiło 4,3 % ogółu środków przeznaczonych na ochronę środowiska.

Zgodnie z *Listą przedsięwzięć priorytetowych* środki finansowe na działania zakresu poważnych awarii otrzymała Wojewódzka Państwowa Straż Pożarna oraz Ochotnicze Straże Pożarne, które aktywnie uczestniczą w ratownictwie chemiczno – ekologicznym.

Państwowa Straż Pożarna uzyskała z Wojewódzkiego Funduszu 835 tys. zł, które zostały wykorzystane na dofinansowanie zakupu sprzętu specjalistycznego. Jednostki OSP otrzymane środki przeznaczały głównie na zakup samochodów z wyposażeniem wykorzystywanych w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego.

Ponadto ze środków Wojewódzkiego Funduszu skorzystało wiele jednostek samorządu terytorialnego, które zaciągały pożyczki na dofinansowanie zakupu wyposażenia dla swoich jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych - łącznie na kwotę 3 911 tys. zł.

8. Pozostale

Do zakresu zadań pozostałych, zalicza się przedsięwzięcia, które nie mają charakteru typowo inwestycyjnego, a znacząco wpływają na ochronę środowiska. W 2006 roku na ten cel przeznaczono 52 tys. zł, co stanowiło 0,04% ogółu środków finansowych przeznaczonych na ochronę środowiska. Kwotę tę skierowano między innymi na sporządzenie następujących dokumentów:

- Oceny oddziaływania odwodnienia odkrywek prowadzonych przez Kopalnię Węgla Brunatnego S.A. w Kleczewie na poziom wody w jeziorach położonych przy wododziale rzeki Noteci i rzeki Warty,
- Prognozy oddziaływania na środowisko dla „Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko - Pomorskiego na lata 2007-2013”,
- Programu Ochrony Środowiska z Planem Gospodarki Odpadami Województwa Kujawsko - Pomorskiego.

VI. KONTROLA WYKORZYSTANIA POŻYCZEK I DOTACJI PRYZNANYCH ZE ŚRODKÓW WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU

Celem przeprowadzanych kontroli terenowych było zbadanie i ocena celowości wykorzystania pożyczek i dotacji przyznanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu na przedsięwzięcia w zakresie ochrony środowiska.

Kontrole odbywały się zgodnie z *Regulaminem wykonywania kontroli przez pracowników WFOŚiGW*. Zakres kontroli ustalano indywidualnie dla każdego przedsięwzięcia. Uzależniony był od dziedziny przedsięwzięcia, związanych z nim efektów ekologicznych, wielkości dofinansowania udzielonego przez Wojewódzki Fundusz, etapu realizacji. Dotyczył także zagadnień wynikłych w trakcie realizacji zadania.

Uprawnienia Wojewódzkiego Funduszu do przeprowadzania kontroli dofinansowywanych zadań wynikają z treści zawieranych umów pożyczek i dotacji.

Przeprowadzając kontrolę brano pod uwagę przepisy prawa oraz wewnętrzne uregulowania obowiązujące w Wojewódzkim Funduszu. Szczególnie kierowano się następującymi dokumentami:

- ustawą *Prawo ochrony środowiska*,
- *Zasadami udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania dotacji ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu*,
- *Kryteriami wyboru przedsięwzięć finansowanych przez Wojewódzki Fundusz*,
- ustawą prawo budowlane, ustawą o finansach publicznych.

Ogółem przeprowadzono 113 kontroli na terenie realizacji przedsięwzięć.

Na etapie rozpatrywania wniosków o dofinansowanie zadań na rok 2006 przeprowadzono 8 kontroli przedrealizacyjnych. Polegały one głównie na ocenie stanu faktycznego zadań mających na celu modernizację istniejących instalacji ochrony środowiska z uwzględnieniem wielkości

planowanego do osiągnięcia efektu ekologicznego, proponowanych rozwiązań technicznych, stanu formalno – prawnego zadania, zdolności podmiotu do spłaty wnioskowanej kwoty pożyczki. Przeprowadzone kontrole na ogół stwierdzały właściwe przygotowanie inwestycji i celowość ich dofinansowania.

Na etapie realizacji inwestycji i po jej zakończeniu przeprowadzono ogółem 105 kontroli. Kontrolowano między innymi:

- zgodność realizacji zakresu rzeczowego w terenie z harmonogramami finansowo – rzeczowymi będącymi załącznikami do umów z Funduszem,
- zaawansowanie rzeczowe przedsięwzięć, ze szczególnym zwróceniem uwagi na dotrzymanie terminów umownych osiągnięcia planowanych efektów rzeczowych i ekologicznych,
- wielkość osiągniętych w wyniku realizacji zadania efektów ekologicznych i rzeczowych w odniesieniu do planowanych na etapie zawierania umowy,
- terminowość przekazywania środków finansowych Wojewódzkiego Funduszu na rzecz wykonawców robót,
- realizację innych postanowień wynikających z zawartych umów.

W ujęciu dziedzinowym struktura przeprowadzonych kontroli była następująca:

- ochrona wód – 48 kontroli zadań dotyczących modernizacji i rozbudowy obiektów oczyszczalni ścieków, budowy oczyszczalni przyzagrodowych, budowy systemów kanalizacji sanitarnej i deszczowej,
- ochrona powierzchni ziemi – 13 kontroli obejmujących zadania w zakresie budowy i rozbudowy zakładów utylizacji odpadów, systemów zbiórki odpadów,
- gospodarka wodna – 11 kontroli zadań dotyczących budowy obiektów ochrony przeciwpowodziowej, budowy i rozbudowy stacji uzdatniania wody i sieci wodociągowych z przyłączami,
- ochrona powietrza – 35 kontroli zadań z zakresu termomodernizacji budynków, likwidacji niskiej emisji, budowy systemów ciepłowniczych, odnawialnych źródeł energii,

- ochrona przyrody – 4 kontrole zadań z zakresu konserwatorskiej ochrony przyrody, rewaloryzacji zasobów przyrodniczych na terenie zabytkowych założeń ogrodowych,
- poważne awarie – 1 kontrola zadania dotyczącego zanieczyszczenia wód związkami ropopochodnymi,
- ochrona przed hałasem – 1 kontrola zadania którego realizacja spowodowała zmniejszenie emisji hałasu.

Poza kontrolami terenowymi na bieżąco w siedzibie Funduszu sprawdzano:

- kompletność i wartość merytoryczną złożonych dokumentów niezbędnych do podjęcia decyzji przez Zarząd i Radę Nadzorczą o dofinansowaniu bądź zatwierdzeniu dofinansowania,
- kompletność i wartość merytoryczną wniosków o umorzenie,
- wnioski o uruchomienie środków finansowych, sprawozdania końcowe z realizacji zadania i inne.

W zdecydowanej większości przypadków zadania były realizowane zgodnie z zapisami umowy z Wojewódzkim Funduszem. Do najczęściej stwierdzonych w czasie przeprowadzanych kontroli uchybień i nieprawidłowości należały:

- zmiany zakresu rzeczowego bez uzgodnienia z Wojewódzkim Funduszem,
- opóźnienia w realizacji harmonogramu finansowo – rzeczowego,
- brak uregulowanej strony formalno – prawnej zadań, w tym głównie sprawozdań z wykonania zadania z wymaganymi załącznikami,
- nieterminowe przekazywanie środków finansowych otrzymanych z Wojewódzkiego Funduszu na konto wykonawcy.

Po zakończeniu kontroli każdorazowo omawiano jej wyniki z kierownikiem kontrolowanej jednostki lub z osobą przez niego upoważnioną. W przypadku wystąpienia odstępstw od zapisów umownych zobowiązywano kontrahenta do usunięcia stwierdzonych uchybień.

W bieżącym roku wszystkie protokoły z kontroli zostały podpisane przez kierowników kontrolowanych jednostek bez zastrzeżeń.

Sprawozdania z przeprowadzonych kontroli były okresowo przedstawiane na posiedzeniach Zarządu i służyły jako istotne źródło informacji na każdym etapie oceny realizowanych przedsięwzięć.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w trakcie realizacji zadań dofinansowywanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu Zarząd Wojewódzkiego Funduszu podejmował stosowne decyzje i działania. W 2006 roku miały miejsce 4 przypadki wymagające rozpatrzenia przez Zarząd:

- 1) Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Aleksandrowie Kujawskim na mocy zawartej umowy pożyczki przedłożyło do refundacji przez Wojewódzki Fundusz fakturę na zakup materiałów. Środki zostały uruchomione. W trakcie realizacji zadania część materiałów, o wartości około 2 tys. zł została, zwrócona sprzedawcy i wystawiono fakturę korygującą. Zarząd Funduszu podjął decyzję o konieczności zwrotu przez Pożyczkobiorcę nadpłaconej kwoty pożyczki wraz z odsetkami.
- 2) Gmina Grudziądz przedłożyła do uruchomienia fakturę, w której omyłkowo ujęto roboty zaniechane. W wyniku decyzji Zarządu nadpłacona kwota w wysokości około 26 tys. zł została zwrócona wraz z odsetkami.
- 3) Firma „Toreco” Sp. z o.o. uzyskała pożyczkę na budowę linii do produkcji pellets z trocin. Podmiot zaprzestał produkcji i podjęto decyzję o konieczności zwrotu pożyczki przez Pożyczkobiorcę w związku z niezyskaniem planowanego efektu ekologicznego.
- 4) Pałac Lubostroń uzyskał pomoc Funduszu na realizację kotłowni gazowej w budynku pałacu oraz w ogrodzie zimowym. Inwestor, realizując kotłownię w ogrodzie zimowym, zamontował w nim kocioł z funkcjonującej kotłowni w pałacu. Natomiast nowy kocioł zainstalował w budynku pałacu. Zaistniałą sytuację tłumaczył awarią kotłowni w budynku pałacu i koniecznością pilnego zaopatrzenia w ciepło budynku w okresie zimowym. Na powyższe zmiany uzyskano zgodę projektanta i powiatowego nadzoru budowlanego. Także starosta zniński, który współfinansuje tę instytucję kulturalną, prosił o zaakceptowanie zamiany kotłów z uwagi na duże koszty ich ewentualnego demontażu.

Biorąc powyższe pod uwagę, a także fakt, że obiekt stanowi własność publiczną o dużej wartości historycznej, Zarząd Funduszu przychylił się do prośby kontrahenta.

Kontrole zadań dofinansowywanych w formie dopłat ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu w ramach linii kredytowych przeprowadzane były przez Bank Ochrony Środowiska S.A. Wyniki tych kontroli przekazywane były do Wojewódzkiego Funduszu w formie sprawozdania. W 2006 roku nie stwierdzono w tym zakresie uchybień i nieprawidłowości.

VII. INFORMACJA DOTYCZĄCA DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z WYKORZYSTANIEM ŚRODKÓW POCHODZĄCYCH Z UNII EUROPEJSKIEJ

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu, realizując zadania wynikające z obowiązków i kompetencji określonych w ustawie *Prawo ochrony środowiska*, prowadził gospodarkę finansową w sposób zapewniający pełne wykorzystanie środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu w 2006 r.:

- wspomagał przygotowanie przedsięwzięć planowanych do dofinansowania ze środków unijnych,
- współfinansował projekty inwestycyjne realizowane z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej,
- dofinansowywał wydawnictwa, publikacje, konferencje poświęcone problematyce unii europejskiej, możliwościom wsparcia finansowego zadań ochrony środowiska ze środków unijnych.

Instytucjonalny system realizacji powyższych zadań uwzględniał również zadania wynikające z zawartego *Porozumienia w sprawie przygotowania przedsięwzięć w sektorze ochrony środowiska planowanych do dofinansowania z Funduszu Spójności* zawartego 12 grudnia 2005 roku pomiędzy Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i 16 wojewódzkimi funduszami.

Przedsięwzięcia współfinansowane ze środków unijnych były wspierane przez Wojewódzki Fundusz w 2006 roku w formie pożyczek preferencyjnych oraz w formie pożyczek płatniczych. Zawarto jedną umowę pożyczki na dofinansowanie współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności projektu pn. *Gospodarka odpadami komunalnymi w Toruniu MPO Sp. z o.o.* w wysokości 2 049 050 zł, w części kosztów niekwalifikowanych związanych z systemem selektywnej zbiórki odpadów.

Poza tym dofinansowano dwa przedsięwzięcia współfinansowane ze środków EkoFunduszu. Udzielona pomoc Wojewódzkiego Funduszu z tego tytułu wyniosła 1 568 657 zł. Wojewódzki Fundusz udzielił także pomocy w formie pożyczek, która dotyczyła 20 zawartych umów na łączną kwotę 21 714 967 zł, oraz w formie pożyczek płatniczych – 2 umowy na łączną kwotę 2 208 826 zł, na zadania współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Ogółem środki Wojewódzkiego Funduszu zaangażowane na współfinansowanie zadań realizowanych z udziałem środków unijnych z tytułu zawartych w 2006 roku umów wyniosły 25 972 843 zł. Wartość ogółem tych zadań wynosiła 84 924 589 zł, a udział środków unijnych wyniósł 48 043 044 zł.

Wojewódzki Fundusz wspierał także szereg działań promocyjno-edukacyjnych dotyczących zagadnień integracji z Unią Europejską, np.:

- organizację III Regionalnej Konferencji „Fundusze europejskie na ochronę środowiska” Mroczka 2006,
- Konferencję Naukowo-Techniczną Zieleń Miejska – naturalne bogactwo miasta. Problemy zieleni zabytkowej w miastach Unii Europejskiej,
- III Międzynarodową Konferencję Procesorów Energii ECO-EURO-Energia,
- Wydawnictwo „Zielone Płuca Polski Kraina Turystyczna Zjednoczonej Europy,
- wydanie i kolportaż 5 numerów dwumiesięcznika „Nasz Dom Europejski”.

Ponadto Wojewódzki Fundusz, jako instytucja pośrednicząca III szczebla, realizował zadania związane z systemem zarządzania i kontroli Funduszu Spójności. W ramach identyfikacji projektów mogących uzyskać dofinansowanie z Funduszu Spójności zebrano informacje na temat aglomeracji spełniających kryteria wielkości powyżej 15 000 RLM z terenu województwa kujawsko-pomorskiego kwalifikujące się do ewentualnego dofinansowania z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. W związku z pracami Ministerstwa Środowiska nad przygotowaniem indykatywnej listy projektów planowanych do wsparcia w ramach Programu

Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” wskazano potencjalne projekty z terenu województwa kujawsko-pomorskiego, których wnioskodawcy deklarują chęć ubiegania się o wsparcie unijne na dofinansowanie inwestycji w latach 2007-2013.

W oparciu o złożone do Wojewódzkiego Funduszu Karty Potencjalnego Przedsięwzięcia, zidentyfikowano następujące projekty:

- *Gospodarka wodno-ściekowa na terenie miasta Torunia – II etap,*
- *Rozdział kanalizacji ogólnospławnej na deszczową i sanitarną we Włocławku,*
- *Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji Aleksandrów Kujawski.*

Ponadto do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej została przekazana nowa propozycja przedsięwzięcia w postaci Karty Potencjalnego Przedsięwzięcia do dofinansowania z Funduszu Spójności dla projektu pn. „*Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracji Włocławek*” Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. we Włocławku. Orientacyjny koszt przedsięwzięcia wynosi 27,9 mln euro, w tym Fundusz Spójności 14,1 mln euro.

Kontynuując prace przy przygotowywaniu potencjalnych wniosków do Funduszu Spójności w nowym okresie programowania 2007-2013, Wojewódzki Fundusz wspierał merytorycznie samorządy, bądź przedsiębiorstwa komunalne. Organizował spotkania z potencjalnymi beneficjentami promujące instrumenty strukturalne Unii Europejskiej w Polsce. Informował na bieżąco o obowiązujących wytycznych, rozporządzeniach. Przedstawiciele Wojewódzkiego Funduszu uczestniczyli w konsultacjach społecznych Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, brali udział w panelach dyskusyjnych, spotkaniach z przedstawicielami Ministerstwa Środowiska, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, wojewódzkich funduszy, wypracowywali uwagi i wnioski do projektów dokumentów strategicznych dotyczących nowego okresu programowania.

Wojewódzki Fundusz przekazał do Ministerstwa Środowiska, w ramach prac dotyczących wypracowania systemu wdrażania projektów do wsparcia z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, informacje na temat szacunkowego zapotrzebowania na środki pomocy technicznej w ramach wyżej wymienionego programu.

Jednocześnie na bieżąco:

- opiniowano i oceniano dokumentację przygotowaną przez podmioty odpowiedzialne za realizację przedsięwzięć oraz stan przygotowania projektów do realizacji,
- prowadzono sprawozdawczość z zakresu przygotowania przedsięwzięć do Funduszu,
- prowadzono i aktualizowano stronę internetową dotyczącą funduszy unijnych,
- przekazywano do Ministerstwa Środowiska informacje dotyczące przygotowania kadr zaangażowanych w system zarządzania i kontroli Funduszu Spójności w zakresie kompetencji Wojewódzkiego Funduszu,
- pracownicy Wojewódzkiego Funduszu uczestniczyli w cyklu szkoleń zorientowanych na potencjalnych beneficjentów funduszy unijnych.

Pracownicy Wojewódzkiego Funduszu jako członkowie Panelu Ekspertów uczestniczyli w ocenie merytorycznej i technicznej wniosków z dziedziny Infrastruktury ochrony środowiska w ramach Priorytetu I i III Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. W ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego Pracownicy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu uczestniczyli w cyklu szkoleń dla członków Panelu Ekspertów, uzyskując stosowne certyfikaty.

Zarząd Wojewódzkiego Funduszu uczestniczył w spotkaniach z Zarządem Województwa Kujawsko-Pomorskiego dotyczących wypracowania systemu zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2007-2013, w zakresie wskazania instytucji wdrażających ten program i pośredniczących w nim.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu, jako stabilna instytucja finansowa, wspierająca od 1993 roku. przedsięwzięcia w zakresie ochrony środowiska w województwie, zadeklarował wolę pełnienia roli instytucji wdrażającej w systemie Zarządzania i wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2007-2013.

VIII. PODSUMOWANIE

W roku 2006 Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu kontynuował działania zmierzające do uzyskiwania celów ekologicznych określonych w *Polityce Ekologicznej Państwa* oraz osiągania standardów ekologicznych określonych w *Traktacie o przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej*. W bieżącej działalności Wojewódzki Fundusz kierował się także ustaleniami zawartymi w dokumentach o strategicznym znaczeniu dla ochrony środowiska w województwie kujawsko - pomorskim jak: *Program rozwoju województwa kujawsko – pomorskiego do 2010 roku*, *Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego*, *Program ochrony środowiska z planem gospodarki odpadami województwa kujawsko - pomorskiego*.

Działalność statutowa Wojewódzkiego Funduszu realizowana w 2006 roku przyniosła wymierne efekty ekologiczne. Priorytetowo traktowano konieczność zapewnienia mieszkańcom województwa kujawsko - pomorskiego wysokiej jakości wód powierzchniowych i podziemnych, co było także zgodne z zapisami *Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych*. Istotne znaczenie nadane było działaniom wspierającym pozyskiwanie bezzwrotnej pomocy ze środków unijnych mającym na celu realizację zobowiązań wynikających z *Traktatu Akcesyjnego* i współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Wojewódzki Fundusz aktywnie pomagał samorządom terytorialnym oraz ich związkom i stowarzyszeniom w staraniach o środki finansowe, możliwe do uzyskania z funduszy Unii Europejskiej i innych źródeł. W tym celu Wojewódzki Fundusz rozwijał współpracę z samorządem i zarządem województwa w zakresie koordynacji przygotowania przedsięwzięć planowanych do dofinansowania ze środków Funduszu Spójności i w ramach ZPORR. Wojewódzki Fundusz udzielał także pożyczek pomostowych i współfinansował przedsięwzięcia podmiotów z regionu, które uzyskały dofinansowanie w ramach ZPORR.

Dzięki środkom z Wojewódzkiego Funduszu rozwiązano wiele problemów, zgłoszonych przez samorządy terytorialne i inne podmioty, związanych z ochroną środowiska na poziomie lokalnym i regionalnym, a także ponadregionalnym. Systematycznie następuje zmniejszenie negatywnego wpływu człowieka na środowisko, ulega stopniowej poprawie stan środowiska w regionie, co znajduje odzwierciedlenie w kolejnych rocznych *Raportach o stanie środowiska województwa kujawsko – pomorskiego*.

W roku 2006 w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu przeprowadzone zostały istotne kontrole. Najwyższa Izba Kontroli badała rzetelność, legalność i gospodarność działalności Wojewódzkiego Funduszu w latach 2003-2005. Kontrola ta nie ujawniła istotnych nieprawidłowości i potwierdziła prawidłową realizację zadań statutowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu. W drugim kwartale Ministerstwo Finansów Departament Koordynacji Kontroli Finansowej i Audytu Wewnętrznego dokonało *Oceny*, która obejmowała stosowanie przepisów ustawy o finansach publicznych w zakresie audytu wewnętrznego i kontroli finansowej oraz funkcjonowania standardów audytu wewnętrznego. Ministerstwo finansów w wynikach *Oceny* pozytywnie przedstawiło funkcjonowanie w Wojewódzkim Funduszu audytu wewnętrznego i kontroli finansowej. Zakład Ubezpieczeń Społecznych skontrolował rzetelność Wojewódzkiego Funduszu jako płatnika składek. Również ta kontrola nie stwierdziła żadnych uchybień.